GÓLYATÁBOR, AVAGY AZ ELSŐ RANDI AZ EGYETEMMEL

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2011 :: 4 :: július - augusztus

VOLT FESZTIVÁL 2011

FORGÓSZÉL VOLT

(Márfai Molnár László írása a 20. oldalon)

PUNNANY MASSIF

NOUVELLE VAGUE

HIPERKARMA

KISCSILLAG

PENDULUM

fotók: Petyus András

TARTALOM

2 Mészáros György festőművész jubileumi kiállítása

3 A SEK hallgatóinak diplomakiállítása már a nemzetközi Médiawave fesztivál része

4 Csibészségek helyett kooperáció – Angyal Ádám előadásai a SEK-en

5 Így várjuk mi a vendégeket!

5 Sajtótechnikus hallgatók: Vizsgafeladatukból minőségi alkotások születtek

6 Öregdiák találkozón mutatták be az öregdiákok internetes felületét

6 Nem minden hallgatónk evezte át az Atlanti-Óceánt...

7 Nyáron is aktív a Rotaract Club Mosonmagyaróvár

7 Önkénteseket toboroz a SEK Karrier Irodája

8 Generációk közötti tanulás –egy ciprusi tanulmányút tapasztalatai

9 Antalfi Eszter Pro Scientia díjas

9 Új intézet a Közgazdaságtudományi Karon

10 Dánia- Odense

11 Kibira, edo és Kittenberger Kálmán

12 Nemzetközi nagydíjat nyert a SEK Szökős Néptáncegyüttes

13 „Studia et Allotria!"

14 Interjú az NYME Szépe verseny győztesével és udvarhölgyeivel

16 Barlangok a Bibliában és a Koránban

18 A Műegyetem soproni diákja a háború éveiben

20 Forgószél VOLT

AMI-S HALLGATÓNK SIKERE

Ismét magyar pályamű lehet az Electrolux Design Lab verseny győztese. Miklósi Ádám, az Alkalmazott Művészti Intézet hallgatójának Sous-vide elnevezésű, sejtes főzőrendszer koncepciója bekerült a legjobb 8 pályamű közé.

Az Electrolux Design Lab verseny 9 éves történetében, negyedszer került be magyar pályázó alkotása a 8 döntős közé. 2003-ban és 2007-ben pedig magyar diák nyerte a nemzetközi ipari formatervezési versenyt. Most Ádámnak drukkolhatunk, akinek a munkáját a 14 országból beérkezett, 1300 pályamű közül választották a legjobb 8 koncepció közé. A döntős pályamunkákat, nemzetközi szakértőkből és dizájnerekből álló zsűri értékeli majd szeptember 7-én, Londonban, a Business Design Centre-ben, a Room Home Intelligence konferencián.

Miklósi Ádám munkáját, a Sous-vide sejtes főzőrendszert, az egyre népszerűbbé váló lassú, alacsony hőfokon, vákuum alatt történő, magas páratartalmon való főzés illetve párolás ihlette. A Sous-vide egészséges és ínycsiklandó ételeket készít el, előre meghatározott idő alatt. A készülékhez interneten, vagy okostelefonon futtatható, személyre szabott alkalmazás is jár, amellyel akár egy hétre előre is megtervezhetjük a menüt, és segít a hozzávalók beszerzésében is.

A hozzávalók légmentesen lezárható, műanyag tasakokba kerülnek, majd a készülék vízfürdőben, előre meghatározott hőmérsékleten megfőzi azokat. Az étel a hagyományos főzéshez képest jóval lassabban (akár 72 órán keresztül is főhet), és alacsonyabb hőmérsékleten (jellemzően 60°C körüli hőmérsékleten) készül el. Ezzel a főzési móddal az ételek megőrzik eredeti állagukat, ásványi anyag- és vitamintartalmukat, ezáltal ízletesebbek és egészségesebbek lesznek.

Örülünk hallgatónk sikerének, és reméljük, hogy a 8 munka közül is kiemelkedőnek találják majd pályázatát, és talán éppen az övé lehet majd a legjobb koncepció.

Dr. Bejó László

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

IX. évfolyam, 4. szám
2011. július - augusztus

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (Kommunikációs Iroda)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Dr. Molnár László marmolnar@fmk.nyme.hu (FMK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
S. Takács Judit takacs.judit@bpk.nyme.hu (BPK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vig Péter pvig@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Trojján Szabolcs trojansz@mtk.nyme.hu (MÉK)

A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.: 99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Példányszám: 550 db
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem
Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

MÉSZÁROS GYÖRGY FESTŐMŰVÉSZ JUBILEUMI KIÁLLÍTÁSA

Prof. Dr. Faragó Sándor rektor megnyitó beszéde

Tisztelt Művész Úr, Polgármester Úr, Országgyűlési Képviselő Úr, Alpolgármester Úr, Képviselő Úr, Igazgató Asszony, Kedves Művészetszerető Soproniak, Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

Ünnepnapokat élünk meg Sopronban, hiszen tegnap nyílt meg a Soproni Ünnepi Hetek rendezvénysorozata. MÉSZÁROS GYÖRGY festőművész kiállítása része a művészetek hagyományos soproni ünneplésének, vagy más oldalról megközelítve, a nyár lélekemelő gyönyörei művészetek általi köszöntésének. Már ez utóbbi tények is örömmel kell, hogy eltöltsenek bennünket, mégis e ma nyíló kiállítás valami többet is kínál, hiszen a meghívó jubileumi tárlatra invitál.

Jubileumot ülni tán öröm – de mindenképpen megtiszteltetés – a jubiláns számára, viszont egyértelműen tisztelgés a rendezők, a város művészetszerető közönsége részéről. Ne kerülgessük a jubileum okát Tisztelt Vendégeink, valljuk meg a látszólag hihetetlent! MÉSZÁROS GYÖRGY május 25-én 60 éves lett. Isten éltesse!

Tisztelt Vendégeink!

Amikor egy ilyen kiállítás megrendezését felajánlja az alkotónak a város művészeti rendezvényeit szervező Pro Kultúra Kft., akkor annak üzeneteit nem lehet nem meghallanunk. Az elismerést az eddigi művészeti életútért, elismerést a pedagógusi, egyetemi oktatói, vezetői munkáért: mindazért, amit közvetlenül, vagy közvetve MÉSZÁROS GYÖRGY Sopron művészeti életéért, művészeti kisugárzásáért, elismertetéséért tett. Kiállítása megnyitóján tehát mindenekelőtt köszönjük neki az eddigi alkotó éveket.

Mészáros Györgynek Fodor Tamás polgármester gratulál

Egy képzőművész – még ha a katedrán álló tanárember is –kevéssé kitárulkozó, emlékező alkat, így a rövid életutat másnak – ez esetben a laudációt mondónak – kell felvázolnia, azon egyszerű oknál fogva, hisz a pálya egyenes szakaszai, vagy vargabetűi meghatározzák az alkotó aktuális lelkiállapotát, azon keresztül alkotásait, azok üzeneteit, forma és színvilágát.

A művésszé válás rögös útján attól a GYÖRE GÉZÁtól kapta az első bíztató szavakat MÉSZÁROS GYÖRGY, aki ABA-NOVÁK tanítványként napközis nevelő volt Tapolcán – akkor ilyen világot éltünk – a tehetség felismerése tehát az ő érdeme. Tanácsára és szülei támogatásával került a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba, ahol olyan kiváló tanárai voltak, mint GACS GÁBOR és BALOGH ISTVÁN grafikusművészek. A tehetséges és jól tanuló, művészileg is jól teljesítő ifjút azonban nem vették fel a Képzőművészeti Főiskolára, így a Pécsi Tanárképző Főiskola matematika-rajz szakát végezte el. Az akkori pécsi körülményeket a minden téren jól ellátott pesti művészeti gimnázium után nem érezte előrelépésnek, különösen nem a felvételi fiaskó után. Talán ez a lelkiállapot vezérelte a felnőtt bábozás felé, hiszen tagja volt a Bóbita Bábegyüttesnek, sőt később maga is alapított hasonlót Handa-Banda néven. Szerencsére festői tehetségét tovább gondozhatta, fejleszthette akkor, amikor a tapolcai matematika tanárkodás mellett elvégezte a Képzőművészeti Főiskola (ma egyetem) középiskolai rajztanár szakát is. Itt olyan mesterei lehettek, mint BRÁDA TIBOR, illetve PATAI LÁSZLÓ, akitől a festészet sok fortélyát, egyszersmind alázatát leshette el. Nyolcévnyi középiskolai tanítás után került a szombathelyi Tanárképző Főiskola Rajz Tanszékére, ahol az adjunktusságtól a tanszékvezetésig vitte 1981-1994 között. Ezt a korszakot művészetileg talán sikeresnek, kiteljesítő életszakasznak tekinthetjük, mégsem tudott ellenállni – teszem hozzá szerencsénkre – annak a hívásnak, amely 1994-ben felforgatta élete addigi folyamát, Sopronba tette át székhelyét az Alkalmazott Művészeti Intézetbe. 1995-2005 között soproni lakos is volt, azután költözött át kőszegi műteremlakásába. Akkor a város sajnos nem tudta itt tartani az addigra Európa-hírűvé vált AMI intézetigazgatóját. Munkája azonban ma is Sopronhoz köti, kőszegiként is elkötelezett soproni lokálpatrióta maradt.

Tisztelt Közönség!

A jubileumi tárlat – ha nem is maradéktalanul – de esszenciális tükörképe annak a művészi pályaívnek, aminek állomásait az imént taglaltam. A művész – aki inkább előrenéző, mint múltba révedő alkat – kevesebb régi alkotását hozta el nekünk, több a közelmúlt, vagy egyenesen a jelen termése a kiállított alkotások között.

„Kis képet nem tudok csinálni" – vallotta egy régebbi interjúban a művész. Valóban a régebbi képei – zöld-szürke-kék korszakának művei – inkább a színárnyalatok, semmint a színskála attraktivitásával jellemezhetők. E sorba tartoznak az „Önarckép" a „Szingli", a „Szingli 2". Talán a magány, a magányosság révületében, netán bűvöletében születhettek a bábos jellegű, a szó valós és átvitt értelmében „egyszínű" életeket megtestesítő művek. „A szem a lélek tükre" – mondjuk. E képeken mindenütt a szemek vannak az alkotások fókuszában, kifejezve a világ reflexióit az egyén életében.

„Színház az egész világ, és színész benne minden férfi és nő" – írta SHAKESPEARE – aki maga is színészkedett – az Ahogy tetszik II. felvonásában.

„Bábszínház az egész világ" – vallja a mára bölccsé váló MÉSZÁ-

ROS GYÖRGY, aki maga is bábszínész, rendező volt.

A főfalon látható akril képeinek témája, az „Arcok-maszkok-bábok" ennek a boldogságosnak megélt bábos korszaknak az apoteózisa, amely szinte minden életszakaszában a felszínre kívánkozik, s megjelenik alkotásai sorában. A bábozás szürreális lehetőségei, a saját nyelvezet kialakításának ígérete, az exhibicionizmus figurák mögé rejtése, alkalmasint menekülés előle – bújnak meg a „Bábos" mint „illuzionista", a „Bábszínpad", a „Bábműhely", a „Marionett", a bábszerű alakban megjelenő „Butikos" képeken. Valóság helyett a játék, az illúzió világa kerül előtérbe mindenütt. A Homo ludens és a sokszor taszító valóság elől visszahúzódó ember virtuális, idealista világa.

A művek következő fontos csoportját a rézkarcok képezik. Ebben felszínre bújnak MÉSZÁROS GYÖRGY grafikusi gyökerei, egyszerre megmutatva másik – ugyancsak karakteres, szép – arcát, s kissé megcáfolva önmagát. Hogy is mondta? „Kis képet nem tudok csinálni."

Igenis tud, s valószínűtlen, hogy azóta tanulta volna meg, mióta az ominózus nyilatkozatot tette, ebben is tán bölcsebb, érettebb lett. A „Casanova" sorozat és többi rézkarc, a mikrokozmoszba vésett álomvilágot tárja elénk kompakt módon. A velencei, kissé rokokós stílus és a témaválasztás – erotika, koncert, maszkok, maszkabál, újra meg újra a marionett – egy irigyelt világ újrafogalmazásai kéttenyérnyi felületeken.

Az eddig említett alkotásoknál egyértelműen tetten érhető a művész azon nézete, mely szerint elsősorban a színvilág, a színek harmóniája vagy diszharmóniája, a kompozíció érdekli, azt látja és láttatja, nem pedig a dinamika, a mozgás. Ezt a hatást korábbi festményein – mint említettem – főként néhány preferált színnel és árnyalataik gazdagságával, semmint a színek tobzódásával érte el.

Napjainkban azonban mintha ebben is megfordult volna MÉSZÁROS GYÖRGY körül a világ. Az újabban alkalmazott gvash technika – lehet, hogy a levendulaolaj bódító illata révén, lehet, hogy csupán a megélt boldogság teszi mindezt – a zöld, rózsaszín, vörös, azaz az élet színei felé fordította színvilágát, s ettől új értelmet nyertek még a régi témák is. Mennyire mások a kisebb teremben megjelenő „Maszkok", „Bábszínházak", „Arcok", „Hypnosz" az Álomisten, vagy az „Alvilág/Sötétség asszonya", mint a korábbi ábrázolásokon! Optimisták ezek a művek, s optimistákká tesznek bennünket is. Bizakodókká az élet dolgaiban – hisz az élet, szép, színes, gazdag –, és optimistákká MÉSZÁROS GYÖRGY alkotókedve láttán, amely e művekben sokat engedett korábbi zártságából, alkalmasint befelé fordulásából, ami határozottan előnyére vált.

Végül szükséges megemlékeznünk egy olyan alkotásról, amely csak a DVD-lejátszó jóvoltából tekinthető meg a kiállításon: az Avasinis-i Szent Miklós templom 60 m2-es mennyezeti seccoja, a La Gloria di Maria. Fantasztikus méretek, hibátlan kompozíció, modernül klasszikus forma- és színvilág, igazi spirituális, egyszersmind világias mestermunka, amelyet évszázadok múlva is csodálni fognak.

Tisztelt Vendégeink!

Amikor ismételten köszöntöm MÉSZÁROS GYÖRGYÖT születésnapján, kívánok néki töretlen alkotókedvet, sok tehetséges tanítványt, akik a Mestert is minősítik, s nem utolsó sorban jó egészséget, hosszú életet. Kérem, tekintsék meg egy jubiláló művész mértékadó tárlatát, merítkezzenek meg üzeneteiben, engedjék át magukat magával ragadó hatásainak!

E gondolatok jegyében MÉSZÁROS GYÖRGY jubileumi kiállítását ezennel megnyitom.

Prof. Dr. Faragó Sándor
rektor

A SEK HALLGATÓINAK DIPLOMAKIÁLLÍTÁSA MÁR A NEMZETKÖZI MÉDIAWAVE FESZTIVÁL RÉSZE

„Művészetet oktatni korántsem magától értetődő, de legalábbis nem problémamentes. Miféle hatást várunk az alkotásoktól? Milyen mértékegységgel mérhetőek az eredmények?" Ezekkel a mondatokkal nyitotta meg Nagy Anna, esztéta a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Művészeti Intézetének hallgatói kiállítását a Szombathelyi Képtárban. A végzős hallgatók által készített diplomamunkákat júniusban három hétig tekinthették meg az érdeklődők.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Művészeti Intézet végzőseinek évről-évre megrendezett diploma-kiállításának megnyitója idén egyben egyfajta előrendezvénye is volt a többnapos Mediawave Nemzetközi Film- és Zenei Fesztiválnak, amelyet Győr után tavaly óta Szombathelyen rendeznek meg. S hogy egy vizsgakiállítás miért lehet egy neves fesztivál egyik programja? Elég csak arra gondolni, hogy a tavaly diplomázó hallgatók Kezdőtőke című kiállítása iránt kimagasló volt érdeklődés úgy a hallgatók, mint a műértők részéről.

A Művészeti Intézet igazgatója, Butak András büszkén emelte ki megnyitóbeszédében: nem csekélység, hogy az egyetemnek lehetősége van a hallgatók művészeti alkotásainak kiállítására, hiszen nem sok felsőoktatási intézménynek adatik meg, hogy egy rangos galériában mutassák be a vizsgamunkákat.

Nagy Anna méltatása szerint a rajz, képi ábrázolás és kézműves szakos végzős hallgatók munkái arról tanúskodnak: gondolat és akarat, kedv és lendület együtt van jelen a kiállításon. Az alkotások legalább annyit elárulnak a hely szelleméről, a mesterekről, mint az azokat létrehozó diákokról. Megmutatják, mi az, ami át- és továbbadható, és azt is, ami a tudáson túl átörökíthető. Az esztéta kiemelte, az iskola feladata alapvetően, hogy „látni" tanítsa meg a hallgatóit, azaz észrevenni, megérteni, hogy autonóm módon formálhassák meg az alkotásokat. A kiállítás összességében közös munkáról, a látványokká formálódó aktivitás élvezetéről, a lendületről, a megtorpanásokról és az elrugaszkodásokról tanúskodik. Nem megfeledkezve az egyéni teljesítményekről leginkább azt demonstrálja, hogy válik a tanulni vágyó diákból alkotni képes ember, aki a maga örömén túl számunkra is képes lesz valamit megmutatni a világból – folytatta beszédét Nagy Anna. A munkák mellé nem társulnak címek, csupán a szak, és a mesterek neve. Az esztéta szerint ugyanis a vizsgamunkával a végzősöknek önmaguk legjavát kell megmutatniuk. „Mint megannyi önarckép, úgy néznek szembe velünk ezek a munkák." A végzősök munkája arról ad hírt, amit huszonévesen az embert leginkább foglalkoztatja: ki is ő, honnan jött és merre tart. Ezek a fiatalok magukról árulnak el valamit. A kiállított diplomamunkák nem csak a képzésük eredményességéről ad számot, hanem a maguk különböző módján megpróbálnak minket megszólítani, párbeszédbe vonni – zárta gondolatait az esztéta.

Szöveg és fotó: Boros Ildikó

(fotók: Diplomakiállítás 1., 2., 3.)

CSIBÉSZSÉGEK HELYETT KOOPERÁCIÓ – ANGYAL ÁDÁM ELŐADÁSAI A SEK-EN

Prof. dr. Angyal Ádám, a Budapesti Corvinus Egyetem oktatója, a Nyugat-magyarországi Egyetem Gazdasági Tanácsának tagja több alkalommal is tartott előadást a Savaria Egyetemi Központban.

Társadalmi környezetszennyezés címmel egyebek mellett arról beszélt, hogy mindennapjainkat milyen politikai, jogi, esztétikai, intézményi és etikai problémák nehezíthetik, nehezítik meg. Az Üzleti etika című előadáson pedig arra vállalkozott, hogy bebizonyítsa, mégsem olyan összeférhetetlen egymással az üzleti élet és az etika.

Sokan nem gondolnák, hogy a természeti környezet mellett a társadalmi környezetet is lehet szennyezni. És sokakban az sem tudatosul, hogy egy-egy politikai, jogi történés, vagy éppen a féltékenység és a kapzsiság a társadalmi környezetszennyezés kategóriájába sorolhatók. Prof. dr. Angyal Ádám érdekfeszítő és minden percében aktuális előadást tartott a témáról.

Prof. dr. Angyal Ádám
Fotó: Kleinhappel Miklós

Az előadó a társadalmi környezetszennyezés politikai összetevőiről szólva elmondta, a legfejlettebb gazdaságokkal rendelkező országokban is megfigyelhető, hogy a hatalom diktatórikusan képzeli el bizonyos problémák megoldását, mert „rendet kell csinálni". A hatalmi arrogancia és a gőg ugyancsak negatívan befolyásolja az életet. De a terrorizmus is a társadalmi környezet szennyezése, hiszen képes arra, hogy megváltoztassa a világot.

A jog vonatkozásában a professzor azt mondta, itt nem lehet arról beszélni, mint amiről a közgazdaságtanban, hogy – Adam Smith megfogalmazása szerint – a közgazdászok cselekedeteit nem egyszer a láthatatlan kéz, vagyis az érdekek motiválják. „Egyszerűen" a jogi doktrínák tévhiteiről van szó. Mondjuk arról a tévképzetről, hogy az alkotmányos jogállam mindent megold, ezért a vitás kérdéseket az Alkotmánybíróság előtt kell rendezni. Az előadó szerint számos problémát lehetetlen jogi eszközökkel orvosolni. Ráadásul a magyar jogrend sok esetben inkoherens, kijátszható, tehát nem vezérlőelv. Jogbizonytalanságot okoz, ha a parlament ahelyett, hogy új szabályokat alkotna, a régieket szigorítja – és a törvényhozói munka 60 százalékát ez teszi ki. Prof. dr. Angyal Ádám rámutatott: rossz a magyar jogrendszer, a jogszolgáltatás gyenge, a bűnözés mértéke pedig nem lassul, sőt úgy tűnik, intézményesül a jogsértés.

Társadalmi környezetszennyezés az is, amikor az egyéni és a kisebbségi érdekek érvényesülnek a közösség kárára. Mindig vannak olyan klikkek, melyek igyekeznek az akaratukat érvényesíteni, elég csak a piaci erőfölényre gondolni. Vagy arra, hogy Magyarországon a közbeszerzések 30–50, de akár 100 százalékkal is drágábbá teszik a beruházásokat; az állami költségvetés sok esetben olyan, mintha a közlegelő volna – mutatott rá az előadó.

A vezetési problémák miatt hazánkban az okok helyett leginkább az okozatokat keresik. Veszélyesek az efféle doktrínák, hiszen csődbe is vihetnek egy országot. Sokan hangoztatják például, hogy Magyarország szociális jóléti állam, de jelenleg ez nem tartható. Akkor mi lendíti fel a magyar gazdaságot? – tette fel a kérdést prof. dr. Angyal Ádám. Meg is válaszolta: több pénzt kellene fordítani a kutatásfejlesztésre – de ezt húsz éve lehetetlen elérni.

A társadalmi környezetszennyezésbe sorolható az is, amikor diszharmonikus épületek miatt esztétikai szempontból tönkremegy a környezet. Erre kiváló példa, hogy Budapesten a látványosságként szóba jöhető (esztétikus) épületek 95 százaléka több mint száz éve épült.

Az információs szennyezések közé sorolható, ha az információforrás politikailag elfogult, ha a szélsőséges és hamis nézetek egyenjogúvá válnak, illetve ha az információáramlás információs árvízzé dagad, tehát kezelhetetlenné válik.

Az etikai szennyezés egyik fő kiváltója a személyes példamutatás hiánya. Ez lehetetlenné teszi azt, hogy a tömegek kövessék a társadalom életét szervezőket.

De – úgymond – hétköznapi dolgok is a társadalmi környezetszennyezést jelentik: a féltékenység, az irigység, a több az több elvének képviselete, a kapzsiság, a kitűnés vágya.

Az üzleti etika egy oximoron: valami vagy üzleti, vagy etika, de a kettő együtt nem nagyon fér össze – ez már a következő előadás nyitó mondata volt.

Prof. dr. Angyal Ádám kifejtette, a közgazdaságtan mindig arról szól, hogy a gazdasági szereplők mit csinálnak, hogyan viselkednek. Az etikán belül a felelősségvállalás, és annak az üzleti életben való megnyilvánulása lényegi kérdés. Hogy mit értünk etikus magatartáson? Egy felfogás szerint valami akkor tekinthető erkölcsösnek, etikusnak, ha azt a lelkiismeret diktálja, és az adott személy úgy ítéli meg, hogy az tisztességes és hasznos, valamint felvállalja annak következményeit – vázolta a professzor.

Az előadás során nagy hangsúly került a kooperációra, azaz a gazdasági szereplők együttműködésének fontosságára. Az előadó erre hozta példának az Európai Uniót: mióta hazánk is taggá vált, csibészkedés helyett együttműködünk; most már nem fojtjuk meg vámokkal a többi országot.

Prof. dr. Angyal Ádám kitért még arra, hogy az üzleti életben is számottevően ott van a gondoskodás fogalma. Már az ókori rómaiak is rájöttek, ha gondoskodnak a rabszolgáikról, többet várhatnak el tőlük. A huszonegyedik században szintén figyelembe veszi ezt számos vállalat vezetője, így szinte kivétel nélkül eredményesebb lesz az adott szervezet a több odafigyelés hatására.

Kialakultak bizonyos etikai hitvallások is, melyek rendkívül fontosak napjainkban: helyénvaló-e, hogy bizonyos szervezetek nem adnak pénzt mindenre, például dohányra, vagy alkoholra? Hiszen egy cégnek a nyereségszerzésen túl ajánlott figyelembe vennie a felelős gondolkodás fontosságát is.

A professzor előadását azzal zárta, hogy tanácsos lenne több vállalatnak szem előtt tartania az etikai normákat, a külvilággal való bizalmi viszony kialakítását, hiszen ez alapja nem csupán az ember és ember közti kapcsolatnak, hanem egy vállalat és egy ember közötti együttműködésnek is.

Szöveg: Kleinhappel Miklós – Boros Ildikó

ÍGY VÁRJUK MI A VENDÉGEKET

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Turizmus Intézetében 2008 szeptembere óta működik idegenvezető képzés, mely rendkívül nagy népszerűségnek örvend a hallgatóság körében. Ezt mi sem bizonyítja jobban, hogy a szak indulása óta hozzávetőlegesen 50 fő végzett idegenvezetőként.

Még nem élesben, de nagyon profin

Hogy ki is valójában az idegenvezető? A fogalmi meghatározással élve az idegenvezető az országba érkező külföldi turistákat, valamint a belföldi túrákon, programokon résztvevő magyar vendégeket megismerteti az ország idegenforgalmi, kulturális, történelmi, művészeti értékeivel, nevezetességeivel magyar, illetve idegen nyelven. Emellett gondoskodik a csoport részére megrendelt szolgáltatások biztosításáról, valamint magyar csoportok külföldre kísérése során csoportkísérői teendőket lát el és tolmácsol. Ahogy a meghatározásban is olvashatjuk, az idegenvezetői tevékenység egy rendkívül komplex feladat, hiszen nagyfokú tárgyi tudást, felkészültséget, szervezőkészséget, idegennyelv-tudást és nem kevés humort is igényel.

Az idegenvezető szakma szépségét mi sem tükrözi jobban, mint Antoine de Saint-Exupéry rókájának szavai A kis herceg című írásában: „Mindig mondd meg előre, mikor jössz, és én ünneplőbe öltöztetem a szívemet. Tudod, szükség van bizonyos szertartásokra... Az olyasvalami, amit alaposan elfelejtettek... Attól lesz egyik nap más, mint a másik."

Mit is takar pontosan a képzés? Az idegenvezető emelt szintű szakképzés lehetőséget biztosít egy speciális turisztikai terület megismerésére, mindössze egy év leforgása alatt. A szak felkészít egy divatos ágazatban való szakszerű helytállásra, melynek elvégzésével egy igazi kihívásokkal teli, utazós, társasági munkában lehet részünk. A modulrendszerű képzés keretein belül az idegenvezetés elmélete és gyakorlata mellett a hallgatók ismereteket szerezhetnek az idegenforgalom alapjairól, a szakmához fűződő kommunikációs és adminisztrációs tevékenységről. A felnőttképzés lehetővé teszi, hogy a szakmát egyéb tanulmányok, illetve munka mellett is elsajátítható.

A képzés sikerességét bizonyítja, hogy az egyik győri idegenforgalmi intézménnyel történő együttműködés eredményeként végzett hallgatóink időszakosan lehetőséget kapnak a megszerzett tudás valós életben történő kamatoztatására.

Siska Brigitta
gyakorlati oktatásszervező NYME-AK

SAJTÓTECHNIKUS HALLGATÓK: VIZSGAFELADATUKBÓL MINŐSÉGI ALKOTÁSOK SZÜLETTEK

Izgalmas, minden hallgató kreativitását megmozgató vizsgafeladattal zárták első évüket a Benedek Elek Pedagógiai Kar sajtótechnikus hallgatói. A média és a sajtó világával ismerkedő első évfolyamos hallgatók négy nyomdaipari terméket, albumokat, mesekönyvet és naptárat készítettek.

Ötletben és szorgalomban nem volt hiány, amikor a hallgatók az elméleti tudásukat végre a gyakorlatban is kamatoztathatták.

A sajtótechnikus hallgatók a nyomdai alapismeretek területén is jártasságot szerezhettek oktatójuk, Juhász Attila jóvoltából, aki az elméleti oktatást, gyakorlati feladatokkal, albumok és könyvek gyártásával tette még teljesebbé.

Az eredmény önmagáért beszél. A 24 fős közösség, a Scarbantia Nyomda segítségével, négy nyomdaipari termékkel rukkolt elő június 10-re, a Benedek-karon megrendezett könyvbemutatóra. Készült mesekönyv óvodás gyermekek számára, Innen és túl címmel, melybe 16 saját mese és 8 színes meseillusztráció került a sajtótechnikusok „tollából".

Gondolataikat, belső világukat, kreativitásukat öntötték album formájába azok a hallgatók, akik blogbejegyzéseikből, verseikből, novelláikból és saját fotóikból alkották meg Szívfeltárás című színes kiadványukat. Hasonló művészi kivitelezésű könyvet mutatott be a Hieroglifák című album alkotógárdája is, akik előtt az a cél lebegett, hogy képeikkel és szövegeikkel egy egész történetet meséljenek el. A negyedik csapat inkább a grafikában jeleskedett, nagyméretű falinaptárukat gyerekeknek készítették, a kiadvány főszereplőjének pedig saját alkotású vidám manójukat, Tódort választották.

A könyvbemutatón minden csapat beszámolót tartott a nyomdai előkészítő munkálatokról, az olykor nehézségeket és konfliktusokat is tartogató csapatmunkáról. Abban egyetértettek a hallgatók, hogy a félév legizgalmasabb kihívásával találták szemben magukat, amikor az elméleti tudásukból és elképzeléseikből kellett valami kézzelfogható, minőségi alkotást produkálniuk. Juhász Attila, a vizsgafeladatok észrevételezése után azonban örömmel nyugtázta, hogy nem elveszett ez a generáció. Van bennük annyi ötlet, lendület és szorgalom, hogy meg fogják találni helyüket az életben és a pályán.

S. Takács Judit
PR-munkatárs

ÖREGDIÁK TALÁLKOZÓN MUTATTÁK BE AZ ÖREGDIÁKOK INTERNETES FELÜLETÉT

Sok egykori és mai hallgató, oktató és dolgozó vett részt a Benedek Elek Pedagógiai Kar május 27-i Öregdiák Találkozóján. A rendezvényen bemutatták az Alumni interaktív szolgáltatást, melyen keresztül az öregdiákok tarthatják a kapcsolatot egymással és az egyetemmel.

A találkozó résztvevői az előadások után, gőzölgő gulyásleves mellett folytatták a múltidézést

A TÁMOP 4.1.1 - 08/1-2009-0002 Hálózatos egyetemi szolgáltatás - innováció a Nyugat-magyarországi Egyetemen pályázat keretében megrendezett Öregdiák Találkozó résztvevőit a Benedek-kar dékánja, Dr. Katona György köszöntötte, majd az Alumni interaktív szolgáltatásról a pályázat modulvezetője, Dr. Molnár László egyetemi docens tartott tájékoztatást.

Egyetemünk weboldaláról (www.nyme.hu) az ALUMNI menüből érhető el ez az új interaktív szolgáltatás, amely a legkorszerűbb fejlesztéseknek közönhetően számos hasznos funkcióval rendelkezik. Lehetőség van személyes tartalmak feltöltésére, közösségépítésre, kapcsolattartásra az NYME polgáraival, oktatókkal és a már végzett vagy jelenlegi hallgatókkal. A felületen megtalálhatók az egyetem és a kar hírei, illetve különböző, a kar képzési profiljának megfelelő álláshirdetések is.

Az itt megjelenő tartalmakhoz kizárólag regisztrált, az NYME vagy jogelőd intézményeiben végzett öregdiákok, jelenlegi hallgatók és Neptun-kóddal rendelkező oktatók, dolgozók férhetnek hozzá.

Minden olyan oktató és hallgató, aki benne van a Neptun-rendszerben, bekerült az alumni adatbázisba is. Ők a Neptunban regisztrált e-mail címükkel tudnak bejelentkezni az Alumni oldalára. Regisztrálni nem kell, mivel már létrehozták a rendszerben a megfelelő alumni-profilokat, illetve egy kezdeti jelszót is generált hozzá a rendszer. Emiatt az első bejelentkezéskor az „elfelejtette a jelszavát" funkcióval tud minden hallgató és dolgozó új jelszót kérni, amelyet e-mailben küld ki a rendszer.

Azok az egykori hallgatók, akik még a Neptun-rendszer beindulása előtt végeztek, a diplomaszámukkal regisztrálhatnak az Alumni felületén. A regisztrációk hitelességét S. Takács Judit, a Benedek-kar alumni adminisztrátora ellenőrzi, majd hajtja végre az új tagok rendszerbe történő felvételét.

Az interaktív szolgáltatás bemutatását követően a Soproni Képzősök Baráti Köre egyesület alakulásáról és működéséről, valamint a tagsággal együttjáró kedvezményekről számolt be Takács Tamásné, az egyesület elnöke.

A rövid előadások után hallgatói műsor szórakoztatta a vendégeket. Benes Noémi és Lóth Lilla első évfolyamos óvodapedagógus hallgatók előadásában három gyermekdal csendült fel, a polinéz szigetvilág kedvelt hangszerének, az ukulelének kíséretében.

A rendezvény végén a találkozó résztvevőit gőzölgő gulyásleves és pogácsa várta a tetőtéri társalgóban, ahol tovább folytatódhatott a baráti eszmecsere a kar múltjáról, jelenéről és jövőjéről.

S. Takács Judit
PR-munkatárs

NEM MINDEN HALLGATÓNK EVEZTE ÁT AZ ATLANTI-ÓCEÁNT...

... de ők igen! Rakonczai Gábor és Viktória hétfőn visszatértek az Alma Materbe, és megosztották az Atlanti-óceán átevezése során átélt, páratlan élményeiket, amelyeket nemrégiben - többek között a Faipari Mérnöki Kar támogatásával - könyvben is megjelentettek.

Ha a 7-es terem nem is telt zsúfolásig, de nyári időszakban eddig még ritkán követett olyan érdeklődés előadást, mint a Rakonczai-házaspár élménybeszámoló, motiváló prezentációját. "Az ember annyi, amennyit gondol és tesz" - olvashattuk az első dián, amit sok különleges fénykép, illusztráció követett a hajó építésének, vízre bocsátásának, az út bevezető szakaszának, majd végül az 5100 km-es, feszített tempójú evezés izgalmas, és a megérkezés megható mozzanataival kapcsolatban.

A két fiatal színesen, érdekesen, sok-sok humorral fűszerezve számolt be ennek a merész, majdnem őrült vállalkozásnak a részleteiről, a szerény kezdetektől - mikor még szüleiknek sem merték elmondani terveiket, és szinte mindenki meg volt győződve arról, hogy a vállalkozás kudarcra van ítélve - a későbbi hányattatásokon keresztül az általuk sem várt, világrekordokat döntögető sikerekig. A kezdetekkor talán még ők sem sejtették, de az előadás folyamán kiderült: az izgalmas, egzotikus élményeken, később pedig a sikereken és elismeréseken túl (ezek közé tartozik többek között a Londonban átadott Guiness World Record elismerés, a National Geographic „Best of 2008 Adventure"-díja, amelyet Washingtonban vehettek át és nem utolsó sorban a saját tervezésű és készítésű hajójukért kapott Magyar Formatervezési Díj) valami még fontosabbal gazdagodnak majd: olyan élettapasztalattal, ami messze túlmutat fiatal életkorukon... Ennek köszönhetően teljes hitelességgel bíztathatták a hallgatóságot: ne adják fel álmaikat, ne higgyenek az ellendrukkereknek - valósítsák meg álmaikat, ahogyan tették azt ők is!

Dr. Bejó László

NYÁRON IS AKTÍV A ROTARACT CLUB MOSONMAGYARÓVÁR

A Nyugat-magyarországi Egyetem, Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának jelenlegi és volt hallgatóiból szerveződött Rotaract Club Mosonmagyaróvár a vizsgaidőszak lezárultával ismét lovas tábort szervezett a mosonmagyaróvári Gyermekek Átmeneti Otthona lakóinak.

Mosolyt csaltak az Átmeneti Otthon lakóinak arcára

A lovas tábornak a gyirmóti Viktória Lovas Club adott otthont. A táborozó gyerekek között voltak, akik már második alkalommal látogathattak el a gyönyörű, minden igényt kielégítő lovas létesítménybe, azonban köszönthettünk új táborozókat is. A Rotaract Club Mosonmagyaróvár lelkes tagsága is elkísérte a gyerekeket Gyirmótra és színes programokkal próbáltak mosolyt csalni az Átmeneti Otthon lakóinak arcára. A színes programok között idén sem maradhatott el a horgászás és a lovas kocsikázás sem, így ismét megismerhettük a térség természeti látnivalókban gazdag oldalát. A tábor mindkét napján lehetőségük volt a vállalkozó kedvű gyerekeknek a lovaglást is kipróbálni. A rotaractosok közreműködésével esti bográcsozásra is sor került, így a közösen elkészített vacsora mindenkinek még jobban ízlett.

A lovarda tulajdonosának végtelen jókedve és önzetlen felajánlása – melynek köszönhetően az idei évben is minden lovardai szolgáltatást és ellátást ingyen a rendelkezésünkre bocsátott –, meghatározta az egész tábor légkörét. Így a tábor egész ideje alatt minden résztvevő arcára sikerült mosolyt varázsolnunk, legfőképp Molnárné Bedők Annának köszönhetően.

A lelkes csapat fájó szívvel indult vissza Mosonmagyaróvárra, a tábor végeztével. A búcsú nehéz volt, viszont a közös éneklés mindenkit a tábor örömeire emlékeztettek. A hatalmas „KÖSZÖNÖM" és a fülig érő szájak emlékeztettek minden résztvevőt az elmúlt vidám napokra.

Az együtt eltöltött rövid idő az önfeledt szórakozás és kikapcsolódás jegyében zajlott, így a gyakran nehéz körülmények között élő és családi problémákkal küzdő gyermekek gondjait – ha csak egy kis időre is – reméljük, el tudtuk feledtetni.

A tábor sikerét a Gyirmóton eltöltött napok emléke garantálja, hiszen a táborozó gyerekek egész évben az előző tábor élményeire emlékeznek vissza, és már most várják a következő rotaractos lovas tábort – a Mosonmagyaróvári Gyermekek Átmeneti Otthonának vezetőjének elmondása szerint. Ezt azonban a Rotaract Club Mosonmagyaróvár tagsága is megerősítheti, hiszen a táborba érkező gyerekek csillogó szeme és őszinte mosolya önmagáért beszél.

Ezekért a csillogó szemekért szeretnénk, hogy a jövőben is lehetőségünk és módunk nyíljon lovas tábort és ehhez hasonló projekteket lebonyolítani, hogy tovább tudjuk segíteni a nehéz sorsú ifjúság helyzetét.

Nagy Kata (NYME-MÉK)

ÖNKÉNTESEKET TOBOROZ A SEK KARRIER IRODÁJA

A Vas Megyei Önkéntes Centrummal és a Perintparti Alapítvánnyal együttműködve a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Karrier Irodájában Önkéntes Pont kezdte meg működését.

Az Önkéntes Pontok feladata, hogy egy-egy városban önkénteseket közvetítsenek fogadószervezetekhez, illetve terjesszék a hazai önkéntesség kultúráját. Önkéntes tevékenységet, legyen szó állatvédelemről, a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőtlenségének elősegítéséről, környezetvédelemről, sporttal kapcsolatos vagy éppen szociális tevékenységről, családsegítésről, időskorúak gondozásáról, közhasznú civil szervezeteknél, egyházaknál, közszolgáltatásokat, közfeladatokat ellátó intézményeknél vagy akár a helyi önkormányzatoknál lehet végezni. Az önkénteseket váró szervezetek regisztráltak a Nemzeti Erőforrás Minisztériumnál, a lista megtalálható a www.civil.info.hu oldalon, az Önkéntesség menüpontra kattintva.

Szombathelyen többek között a Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület (rendezvényszervezés és -lebonyolítás), a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ (ügyeleti tevékenység, információszolgáltatás, számítógép karbantartása, honlapfrissítés, pályázatfigyelés és -készítés), a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat (kertrendezés, karbantartás, szakképesítést nem igénylő feladatok ellátása házi segítségnyújtásban részesülők segítése érdekében) várja az önkénteseket.

Kleinhappel Miklós

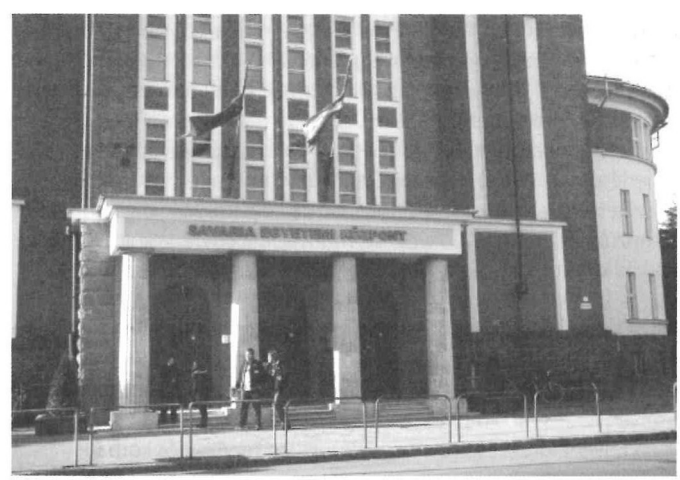

GENERÁCIÓK KÖZÖTTI TANULÁS – EGY CIPRUSI TANULMÁNYÚT TAPASZTALATAI

A Benedek-kar oktatója, dr. Varga László egyetemi docens a budapesti Tempus Közalapítvány támogatásával nemzetközi szemináriumon vett részt Larnaca városában, Cipruson. A továbbképzés az egész életen át tartó tanulás, a generációk közötti tanulás legfontosabb kérdéseit tekintette át.

Harminc szakember vett részt az eseményen tizenhárom európai országból. Ma már számos országban különös figyelmet kap a globális szolidaritás, a generációk közötti kommunikáció és a késői tanulás. A mai globális kérdések, mint például az életkor kitolódása, a tanulás horizontjának kiszélesedése, az idősebb generációkkal való megfelelő bánásmód nem csupán időben és térben állnak össze, de önmagukban is mélységesen összekapcsolódóak. Egyre több idősebb ember – habár más–más motivációtól vezérelve - vállalja a tanulást. Lehet ez belső igény, külső kényszer, szórakozás, hasznos időtöltés, bizonyítási vágy, vagy a fiatalabb generációkkal való aktív kapcsolattartás szándéka. A polgári életben való tevékeny részvétel megkívánja, hogy már az idősebb generációk is kellő ismeretekkel rendelkezzenek a globalizált világról, s képesek legyenek abban aktívan közreműködni. Ehhez megfelelő kommunikációs készség és a különbözőképpen gondolkodó emberekkel való együttműködés képessége szükséges. A tanulmányút egyik legfontosabb eredménye és értéke, hogy lehetőséget biztosított az Európa különböző országaiból érkező szakembereknek a tapasztalatcserére az időskori és intergenerációs tanulás komplex kérdéskörében; külön értékelendő továbbá, hogy a résztvevők bemutathatták saját országaik kezdeményezéseit, projektjeit és reformjait. A látogatás – az élethosszig tartó tanulás sajátos modelljeinek bemutatásával – mindenképpen hozzájárult a résztvevők szakmai kompetenciáinak fejlesztéséhez, a további oktatói munka, a tanulásirányítás hatékonyságának növeléséhez.

A Grundtvig-tanulmányút szervezője a Ciprusi Felnőttoktatási Egyesület volt. Pedagógusképzésben, továbbképzésben és felnőttoktatásban dolgozó oktatóként külön örültem, hogy az élethosszig tartó tanulás, időskori tanulás és a generációk közötti tanulás témakörében megrendezett tanulmányúton részt vehettem, hiszen – megítélésem szerint – a téma meglehetősen aktuális, fontos, és a modernitás körülményei között e paradigmák alapvetően meghatározzák a felnőttoktatás jövőjét. Néhány országban az oktatási rendszer, a tanterv még nem eléggé támogatja az újszerű tanítási és tanulásszervezési kezdeményezéseket, a konstruktivista szemléletet, a generációk egymástól tanulását. A cselevő, aktív iskolát még háttérbe szorítja a lexikális tudásra építő iskola. Az értelmi intelligencia még elsőbbséget élvez az érzelmi intelligencia fejlesztésével szemben, a befogadásra épülő oktatás prioritása figyelhető meg az alkotó iskolával szemben, ebből következően a lexikális ismeret még fontosabb a procedurális tudásnál. Azt azonban a résztvevők megállapították, hogy minden országban vannak reformkezdeményezések. Jómagam az időskori tanulás hazai helyzetén túl a kompetencia alapú oktatás, a kooperatív tanulás elterjedéséről és a reformpedagógiai irányzatok, alternatív iskolák egyre szélesebb körű elterjedéséről is beszámoltam. Meglátásom szerint a képzők szakmai továbbképzése, motivációja egyfajta kulcs a felnőttkori és időskori oktatás reformjának megalapozásához.

A nemzetközi szemináriumon feldolgozott témák:

- Az öregedés értéke, tanulás idős korban
- Az öregkor európai, személyes, szociális, gazdasági politikai és esélyegyenlőségi dimenzió
- Egyéni törekvések és megvalósulatlan tervek idős korban

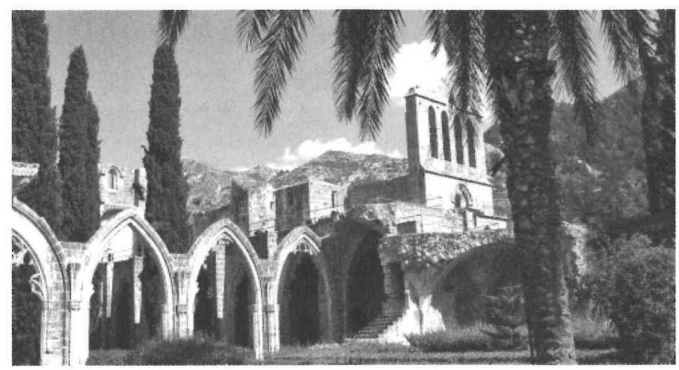

- Öregedés megjelenése az irodalomban
- Vita az idős korról, az oktatás szerepe, a tanulás korlátai és lehetőségei idős korban
- A jövő perspektívái –demográfia és egyéb faktorok
- Aktív öregkor és önirányított tanulás, aktív állampolgárság dimenziói, tanulási stílusok idős korba
- Fogyatékkal élők tanulási lehetőségei
- Aktuális témák: generációk közötti tanulás, munkaerőpiacon szükséges képességek, ICT és az idős kor
- A sikeres időskori tanulás kulcskomponensei – jó gyakorlatok
- Generációk együttes tanulása, generációk a globális oktatásban
- Nemzetközi projektek
- Hálózatok feltérképezése, témához kapcsolódó konferenciák, információcsere

Pedagógusképzésben dolgozó oktatóként, felnőttoktatóként és oktatási szakértőként meglehetősen nagy hasznát veszem mindazoknak az ismereteknek, tapasztalatoknak és kompetenciáknak, melyekre szert tettem a továbbképzés során, hiszen az élethosszig tartó tanulás, időskori tanulás és a generációk közötti tanulás korunk igen jelentős interdiszciplináris pedagógiai alapelvei, melyek nélkül ma már elképzelhetetlen a tanulásképzés tartalmi megújítása. Az előadásokon, csoportos foglalkozásokon, a páros munkák során megismert tartalmakat, oktatási módszereket, tanulásszervezési eljárásokat, felnőttoktatási szakemberekkel folytatott konzultációk tapasztalatait be tudom építeni felsőoktatási, pedagógusképzési és továbbképzési munkámba. A pedagógiai elmélet és a praxis szintézisére, a tapasztalatok minél szélesebb körű átadására fogok törekedni. Személyes és szakmai gyarapodásom, az általam képviselt intézmény fejlődése, valamint kollégáim és tanítványaim gazdagodása - ez mind-mind nagyon fontos szempont tanulmányutam hozadéka, multiplikátor hatása szempontjából. Az élethosszig tartó tanulás gondolata, az időskori tanulás, a generációk közötti tanulás korunk igen jelentős neveléstudományi paradigmái, melyek nélkül ma már elképzelhetetlen a pedagógusképzés és -továbbképzés, valamint a felnőttoktatás tartalmi megújítása. A kurzus előadásain, szemináriumain, a szakemberekkel folytatott személyes konzultációkon megismert európai programokat, kezdeményezéseket és a kurzuson résztvevő kollégák részéről bemutatott oktatási tartalmakat, stratégiákat és módszereket, tanulásszervezési eljárásokat be tudom építeni felsőoktatási, pedagógusképzési és továbbképzési

munkámba. Szociálpedagógus, óvodapedagógus, kisgyermeknevelő szakos hallgatók képzésében veszek részt, külön öröm volt számomra, hogy a kurzusban az érzelmi intelligencia fejlesztésének prioritása is domináns szerepet kapott.

A változó Európa összefüggésében lehetséges, hogy a különböző régiók és kultúrák között kicserélt különböző perspektívák és tapasztalatok képesek lesznek új perspektívákat generálni, valamint gazdagítani közös emberi tapasztalatunkat. A látogatás mindenképpen hozzájárult a résztvevők szakmai kompetenciáinak fejlesztéséhez, a további felnőttoktatói munka hatékonyságának növeléséhez. Kiváló tematikájú, gyakorlatorientált és problémacentrikus továbbképzésen vehettem részt. A kurzus egyik legnagyobb előnye a cselekvésre alapozottság volt, a résztvevők nem csupán beszélhettek, tanulhattak az időskori tanulásról, az intergenerációs szemléletről, hanem meg is élhették a kooperatív tanulás nyújtotta élményeket. Megélni, átélni - rendkívül fontos pedagógiai szempont. A szervezők és a programvezetők törekedtek a szakmai és kulturális ismeretek, kompetenciák széleskörű közvetítésére. Az időskori tanulásnak, a generációk együtt-tanulásának számos európai programjába nyerhettem betekintést, melyek - kisebb-nagyobb változtatásokkal - alkalmazhatóak a magyar viszonyok között is. A szemináriumhoz kapcsolódó weblap rengeteg segédanyagot, szakmai háttéranyagot, már működő projektet kínál, illetve a résztvevők további kapcsolattartásának egyik fő fóruma lesz a következő egy esztendőben.

Dr. Varga László
egyetemi docens
NYME-BPK

ANTALFI ESZTER PRO SCIENTIA-DÍJAS

Antalfi Eszter munkájáról már több ízben és több fórumon beszámoltunk. A Cziráki József Doktori Iskola tehetséges hallgatójának a XXX. OTDK Agrártudományi Szekciójában nyújtott kiemelkedő teljesítményéért - Pro Scientia-díjat ítéltek oda.

Az OTDT által alapított Pro Scientia Aranyérmet 1989 óta kétévente 45-50 magyar fiatal kutató kapja meg, akik egyetemi pályafutásuk során tudományos munkájukkal (elsősorban az OTDK-konferenciákon) kiemelkedőt alkottak. Ezt a díjat ítélték most oda Antalfi Eszternek, az OTDT honlapján található legfrissebb információk szerint. Karunk hallgatója először kap ilyen magas rangú elismerést.

Antalfi Eszter, okleveles faipari mérnökhallgatóként a Faanyagtudományi Intézetben kezdett el tudományos kutatásokkal foglalkozni. Feladata a bükkábrányi ősfa leletek vizsgálata volt. Ennek során, mikroanatómiai vizsgálatokkal megállapította, hogy - a korábbi vélekedéssel ellentétben - ott nem csak mocsárciprus, de mamutfenyő maradványait is meg lehet találni. Az eredményeket bemutató TDK-dolgozattal első helyet ért el a 2011. évi XXX OTDK Agrártudományi Szekciójának Erdészet I. tagozatán. (Témavezetője Dr. Fehér Sándor volt.)

Nagyon büszkék vagyunk hallgatónk sikerére, mely kétségtelenül egy kimagasló tudományos pálya kezdetét jelenti majd a számára. Antalfi Eszter további munkájához nagyon sok sikert kívánunk!

Dr. Bejó László

ÚJ INTÉZET A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KARON

A 2010/11-es tanév utolsó Szenátus ülése új intézetet hozott létre az NYME Közgazdaságtudományi Karán. Az Innovatív Stratégiák Intézet nem egyszerűen csak egy tudományterület oktatási és kutatási feladatait látja el, hanem emellett egy nagy nemzetközi projekt megvalósításán is fáradozni fog.

A Nyugat-magyarországi Egyetem fontosnak tartja a tudományos kutatás és fejlesztés, és az ehhez szükséges nemzetközi kapcsolatok erősítését. A gazdaság fejlesztésének igénye is szükségessé teszi a nemzetközi innovációs hálózatokba történő bekapcsolódást. Erre nyílott lehetőség a Stanford University (California), illetőleg a Szilíciumvölgy néhány más egyetemével és a The John Ernest alapítvánnyal történt kapcsolatfelvétellel. Ennek nyomán alakult ki az Innovatív Stratégiák Nemzetközi Kezdeményezés, amely innovatív gondolatok, ötletek, tervek felkarolását, díjazását és megvalósításuk kockázati tőke vállalkozások segítségével történő megvalósítását eredményezheti. Ennek érdekében Magyarországon olyan rendszer kiépítésére kerülhetne sor, amelynek eredményeképpen a davosi értekezlethez hasonló, de a jelen gazdasági kérdései helyett a jövő problémáira megoldást kereső nemzetközi szimpózium sorozat valósulhatna meg.

A szimpóziumsorozat kutatási hátterét és szervezési bázisát az Innovatív Stratégiák Intézet biztosíthatja. Az éves rendszerességgel megtartandó szimpózium egy erre a célra alkalmas magyarországi színhelyen kerülne megrendezésre. A szimpóziumsorozat középpontjában nemzetközi tudományos konferenciák, továbbá egyetemi hallgatók részére meghirdetett nemzetközi üzleti terv versenyek állnának. Ezeken, az egyetemi hallgatókból álló csapatok előre meghatározott innovációs témakörben dolgoznának ki üzleti terveket, amelyeket egy főleg kockázati tőkés vállalkozókból álló nemzetközi zsűri értékelne. A rendezvények pénzügyi hátterét nemzetközi (elsősorban észak-amerikai és német) alapítványok biztosítanák. A rendezvények támogatói között remélhetjük a Band of Angels szervezetet, azaz a Szilíciumvölgy kockázati tőkés vállalkozóinak szövetségét.

Az intézet profiljába egyrészről a korszerű, innovatív tartalmat hordozó tantárgyak, kutatási témák tartoznak (így a stratégiai menedzsment, az innováció menedzsment, a változtatás menedzsment, a tudásmenedzsment), de az ezeket megalapozó fontos kutatásmódszertani, gazdaságelemzési és gazdasági informatikai területek is ebbe az intézetbe kerülnek. Az intézet tudományos munkáját egy nemzetközi tanácsadó testület irányítja, melynek elnöke Kenneth C. Kaufman, a Stanford Egyetem emeritusa.

Prof. Dr. Székely Csaba

DÁNIA - ODENSE

Erasmus-beszámoló

A 2010/2011-es tanév tavaszi szemesztere életem egy olyan szakasza volt, amelyet valószínüleg sohasem felejtek el. Ezt a félévet Dániában, Odense- ben tölthettem Erasmus-ösztöndíjjal. Izgalommal és persze ezer kérdéssel a fejünkben vágtunk neki az utazásnak szaktársammal együtt. Vajon hogyan fogadnak minket, képesek leszünk-e beilleszkedni?

Az első napom az egyetemen, azt hiszem, meghatározta az egész félév hangulatát. A folyosón várakoztunk, csupa idegen ember, amikor feltűnt egy kedves arcú, vidám tanár és mindenkit egyesével, a nevén szólítva köszöntött. Megható volt, hogy megismernek minket csupán internetes kép alapján. Az első hetünket, ami az ismerkedésről szólt, vele, Palle- vel töltöttük. Megismerkedtünk a várossal, ahol olyan hírességek születtek, mint Hans Christian Andersen, kipróbáltuk a LEGO-t, mint csapatépítő eszközt, táncoltunk és énekeltünk.

Négy tantárgyunk volt a félév folyamán. Expression, music and drama, amelyen filmet kellett készítenünk valamint arról tanultunk hogyan és mit tudunk kifejezni a testünkkel, arcunkkal. Ezen kívül táncoltunk, doboltunk a ritmust használva ahhoz, hogy csoportegységet hozzunk létre.

Educational Theory nevű tantárgyunk a pszichológia és a pedagógia keveréke volt. Ezen az órán tudtuk leginkább hasznosítani azokat az ismereteinket, amelyeket itthon, Győrben tanultunk.

Számomra legkedvesebb tantárgy a Health, body and movement volt, szintén Palle-vel. Rengeteg olyan eszközt próbálhattunk ki, amelyek kapcsolódnak későbbi munkánkhoz, így például kerekesszékeztünk több órán keresztül, valamint csörgőlabdáztunk. Ezeken kívül pedig rengeteget játszottunk, játék ötlettel gazdagodtunk. Az órák kikapcsolódásnak számítottak, még ha délutánonként voltak is. Palle hatalmas lendülettel vetette bele magát az órákba, tréfálkozott, és nagyon vidám dolgokat talált ki nekünk.

A negyedik tantárgyunk a Pedagogy, Culture and Communication. Korábban itthon már tanultunk kommunkációt, ezért arra számítottunk, hogy elméleti tantárgy lesz, de szerencsére pozitívan csalódtunk. Három részterületből épült fel, három különböző tanárral. Kezdetben arról tanultunk, hogyan kell kommunikálnunk a fogyatékkal élő emberekkel, majd áttértünk a testnyelvre, arra, hogy önmagunkat hogyan és mivel fejezhetjük ki a leghatékonyabban. A tárgy utolsó szakaszában a játékról, mint kommunikációs eszközről beszélgettünk. Nemcsak a témák tértek el az itthon megszokottól, hanem az is, hogy nagyon sok szemléltetés volt, értem ez alatt, hogy videókat néztünk a legújabb eszközökről, de volt, hogy tanáraink be is hozták őket a terembe, és saját magunk is kipróbálhattunk néhányat. Szituációs játékokat játszottunk, esettanulmányokat dolgoztunk fel.

A skandináv országokban szokás, hogy az élet minden színterén csoportban dolgoznak, ezért mi is csoportokba osztva oldottuk meg az órai feladatokat, valamint a prezentációkat. Először ez is, mint sok minden más, furcsa volt. Csoportban nem mindig könnyű dolgozni, főleg ha mindenki eltérő országból, kultúrából érkezett, de hamar sikerült megszoknunk ezt is. Ami nagyon tetszett, hogy minden tantárgy gyakorlati jellegű volt. Rengeteg olyan dologgal kerültünk életközeli helyzetbe, amelyre itthon nem volt lehetőség.

A félév során BISI (Building Interfaces for Social Inclusion) csoport részesei is voltunk. Ez a több szakterületet érintő tudományos szemeszter három egyetem együttműködésére épül: University College Lillebaelt, Lillebaelt Academy of Professional Higher Education és Aalborg University. A szemeszter lényege olyan újítások megalkotása, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok számára új lehetőséget biztosítanak az önkifejezésre. A projekteket vegyes csoportokba osztva találtuk ki, és próbáltuk legjobb tudásunk szerint megvalósítani. Az eredményeinkről a másfél havonta megrendezett táborokban kellett a zsűri és a többi csoport előtt beszámolnunk.

Hatalmas feladatnak tűnt elsőre, és így visszagondolva, az is volt. Kicsit meglepő volt, hogy egyetemistákra ilyen feladatot bíznak, de talán mert itthon ilyenben nem volt még részem. Még meglepőbb volt, hogy milyen „találmányok" születtek. Ezt szívesen kipróbálnám itthon is, mert nem lenne bonyolult megszervezni, viszont ha teret adunk a kreativitásnak és a lelkesedésnek, akár még nagy találmányok is születhetnek belőle.

Persze nem csupán tanultunk, hanem rengeteg kalandban is részünk volt. Az ESN Odense (Erasmus Student Network) szervezésében látogatást tettünk Németország fővárosában, Berlinben, Legolandben, valamint Dánia egyik legcsodálatosabb nemzeti parkjában, Møns Klint-en.

Tanáraink is gondoskodtak arról, hogy ne unatkozzunk. A táborok alkalmával együtt főztünk, énekeltünk a tábortűz körül, ismerkedtünk egymás kultúrájával. Meglepő volt, de hamar hozzászoktunk tanáraink barátságos, közvetlen stílusához.

A nemzetközi összetételű osztálynak, valamint a BISI táboroknak köszönhetően rengeteg új embert ismertünk meg és mondhatunk barátunknak. A velük töltött félév olyan volt, mintha egy nagy család lennénk, akik mindenben segítenek egymásnak, együtt jártunk szórakozni, kirándulni. Olyan szoros barátságokat sikerült kötni, hogy már a hazautazás előtt megbeszéltük, hogyan látogatjuk meg egymást.

Az utolsó héten rendezték meg az utolsó BISI-tábort, ahol minden csoport beszámolt féléves munkájának eredményéről. Ez a hét hasonló volt, mint a legelső hét, mikor megérkeztünk. Biztosítottak nekünk időt és helyet arra, hogy elbúcsúzhassunk egymástól. Nagyon megható és persze nehéz is volt ez számomra. De valamennyire megkönnyítette a búcsúzást az, hogy tudtuk, nem örökre szól. Tanáraink várnak minket vissza sok szeretettel, csakúgy, ahogy barátaink.

Bár ez csak egy rövid vázlat arról, mi is történt velem ebben a félévben, remélem sikerült éreztetnem, hogy rengeteg élményben volt részünk. Én - saját érzésem szerint - nagyon sokat változtam ez alatt az 5 hónap alatt. Magabiztosabb lettem, felszabadult, és ami szerintem a leendő munkámhoz nagyon fontos, kreatívabb. Ez a tanulmányút hozzásegített ahhoz, hogy több legyek, pozitívabban tekintsek a világra, és ráébresztett mennyi lehetőség van, amelyet meg kell ragadnom. Egyszóval Dánia csodálatos, és már alig várom a napot, mikor újra visszatérhetek.

Maurer Ágnes
GAN III.
NYME-AK

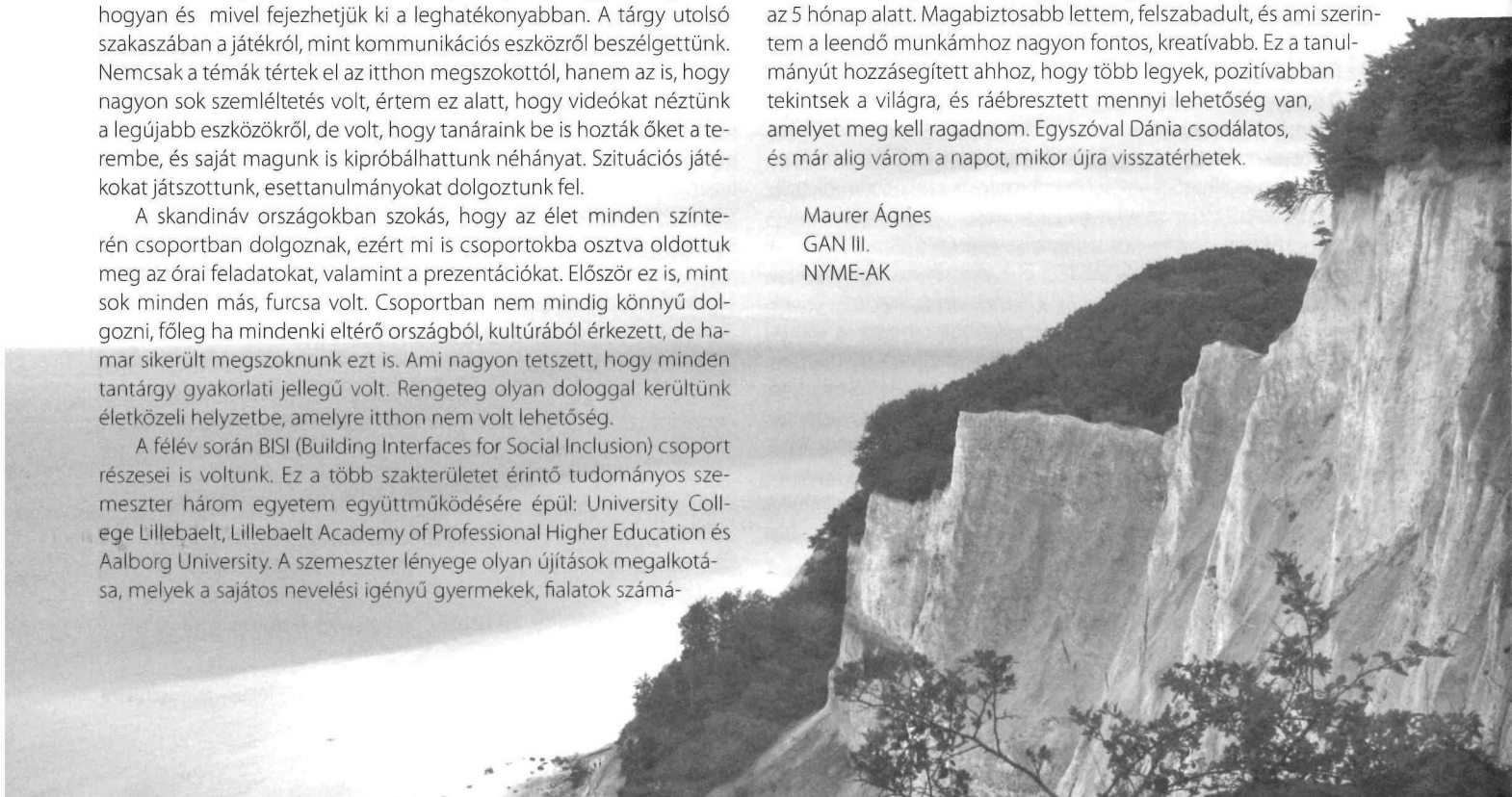

KIBIRA, EDO ÉS KITTENBERGER KÁLMÁN

A barlangkutatók egyik alapvető olvasmánya 'Eszterhás István: Nemkarsztos Kifejezések Kislexikona (1997, Isztimér)' című könyve, amelyet a terepen dolgozó, nemkarsztos barlangokat kutatóknak, leíróknak és térképezőknek rendszeresen kell forgatniuk. Ebben a könyvben a 31. oldalon található egy bejegyzés, amelyet elolvasva, azonnal Kittenberger Kálmán (1881-1958) jutott eszembe.

„Nagytestű sófogyasztó emlősök által kialakított barlangok (salt ingested caves) - ha sófogyasztó állatok másképp nem jutnak az életműködésükhöz nélkülözhetetlen sóhoz, úgy a sótartalmú lazább kőzetek (tufa, homokkő) sziklafalait bontják meg, majd ennek darabjait eszik meg, egyes ilyen esetekben tekintélyes nagyságú barlangot készítve. Elefántok alakították ki a 300 m-es Kitum-barlangot Kenyában."

A Kitum-barlang (Forrás: http://bbs.keyhole.com)

A leghíresebb Afrika-tudósunk, Kittenberger Kálmán 1928-29-ben Uganda és Belga-Kongó területén utazott és gyűjtött az ottani kibirákban, azaz őserdőkben. Okapi, bongó, óriásdisznó és elefántvadászatai közben véletlenül ő is rábukkant egy őserdei állatok által használt sónyerő helyre, ahol megannyi barlangot talált. Így ír erről 1986-ban megjelent Afrikai vadászkönyv című művében a 225-226. oldalon:

„Ősrégi, mélyen kitaposott elefántváltón, mondhatni elefánt-barabarán ereszkedtünk le a meredeken eső, teraszosan formált mély tisztásra. Leérve láttuk csak, hogy az a hely egy nagyon nagy „edo". Kongói őserdőkben így nevezik az olyan kisebb-nagyobb tisztásokat, hova az őserdő összes vadja időnként a sós tartalmú agyagra jár. Az elefántok agyaraikkal helyenként egész mély és nagy terjedelmű barlangokat vájtak az agyagos oldalba néhány faóriás gyökérzete alatt. Feltűnő volt az, hogy leginkább tehenek látogatták a legnagyobb agyagvájást. Száz meg száz vékony agyar vésése látszott a nagy odú falán. Bivalynyom azonban egy sem volt ennek a közelében. Ez kimondottan az elefántok sózója volt, és talán felségsértésnek vették volna az őserdő állatfejedelmei, ha egy bivaly az ő sózóhelyükre merészkedik. Ki ismeri az őserdő állatéletének törvényeit? Azonkívül ebben a nagy edoban volt még vagy négy-öt elefánt vájta sózóüreg, de volt a bivalyoknak is. Ez sokkal kisebb és alacsonyabb volt, mint az elefántoké, és mint láttam, odajártak az óriásdisznók is. Óriásdisznó nyomát az ottani patak mentén is feltaláltuk. Nagyon sajnáltam, hogy a campünk olyan messze volt a nagy edotól, és így gondolni sem lehetett arra, hogy ott néhány éjjelt lesben eltöltsünk. Különben is már nagyon meg voltak számlálva kongói napjaink. E helyet tanulmányozva, sóhajtva gondoltam vissza a múltra, mikor a mindenben hiányt szenvedő magyar kóbor természetvizsgáló és gyűjtő-vadász egyben nagyon dúslakodott: az időben..."

Kittenberger Kálmán (Forrás: http://www.termeszetvilaga.hu/kulonsz/k021/racz.html)

Kittenbergert, mint zoológust elsődlegesen az állatok érdekelték, amelyek megfordulnak egy-egy ilyen edoban, később írja is könyvében, hogy „Edo az őserdő találkozóhelye." De most nézzük meg közelebbről az edokat a barlangkutató szemével!

A közép-afrikai őserdők mélyén található számtalan edo fő anyaga az agyag. Az agyag finomszemű, 0.02 mm-nél kisebb szemcsenagyságú alumínium-hidrogén-szilikát ásványokból álló, nedvesen képlékeny nagy víztartalmú kőzet. Ásványtani és kémiai összetételük különbözősége miatt fizikai tulajdonságaik nagyon különbözőek. Az agyagásványokon (kaolinit, montmorillonit, filoszilikátok) kívül tartalmaznak kvarcszemcséket, szerves szennyeződéseket, meszes vagy kovasavas kötőanyagokat. Egyes fajtái (így a bentonit) nagy mennyiségű vizet képesek felvenni a kristályrácsok és a mikronméretű szemcsék közé, melyet molekulárisan, finom kapillárisokban megkötnek, megduzzadnak és plasztikussá válnak. Ezen tulajdonságuk, valamint az állatok jelentős tényezőt képviselő hatása miatt az agyagban keletkező barlangok nem tekinthetők „állandó" képződményeknek, néhány év vagy évtized alatt elpusztulnak, helyettük újak keletkeznek. A legtöbb ilyen barlang pusztulását – a löszbarlangokhoz hasonlóan – a mennyezeti részük beomlása okozza, és ezzel lényegében kisebb vagy nagyobb méretű agyag-beszakadássá válnak. Ezt a folyamatot a Kittenberger által is említett agyagos oldalba mélyedő fagyökerek csak ideig-óráig tudják megakadályozni.

Az edokban lévő barlangokat nem emberek, hanem állatok hozzák létre

Ha a barlang definíciójának azt a kitételét nézzük, hogy az a Föld szilárd kérgében kialakult üreg; akkor a képlékeny agyagban meglévő barlangokat geomorfológiai értelemben nem lehet igazi barlangnak tekinteni. Az edokban lévő barlangokat a mesterséges barlangok közé sem lehet besorolni, mert ezek a definíció (Eszterhás, 1997) szerint: „...az emberek által kifejezetten üregképző céllal a felszín alatt létesített járatok." Az edokban lévő barlangokat nem emberek, hanem állatok hozzák létre, és nem kifejezetten üregképző céllal, hiszen a motiváció nem az alváshoz, elléshez vagy búvóhelyhez szükséges üreg kialakítása, hanem pusztán a sótartalmú kőzet kinyerése. Ebben a formában a barlangok kialakítása nem tudatos, hanem ösztönös, mintegy melléktermékе a cselekedetnek. A sótartalmú kőzet kinyerése egy természetes és nem mesterséges folyamat, hiszen amíg az ember a mesterséges üregek kialakításához maga készítette eszközöket és szerszámokat használ, addig az állatok csak a saját „eszközeiket" tudják felhasználni: agyarat, szarvat, fogat és patát.

Geomorfológiai értelemben tehát az ilyen biogén eredetű üregeknek nem egyértelmű a besorolása, de a környékükön élő népek hagyománya és elnevezése barlangnak tartja őket, így kultúrtörténeti, és Kittenberger Kálmán révén „vadászati szempontból" is barlangnak tekinthetjük őket.

Tarsoly Péter

NEMZETKÖZI NAGYDÍJAT NYERT A SEK SZÖKŐS NÉPTÁNCEGYÜTTES

A Nemzetközi Néptánc Szövetség égisze alatt megrendezett Dukat Fest című folklórfesztiválról a kiosztott három nagydíj közül a Legstílusosabb táncelőadás nagydíját hozta el a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Szökős Néptáncegyüttese. A fesztivált a bosznia-hercegovinai Banja Lukában rendezték meg június 18–22. között.

Több hazai egyetemen és főiskolán található néptáncegyüttes. A Nyugat-magyarországi Egyetemen nem is egy: a szombathelyin kívül Mosonmagyaróváron a Gazdász, Sopronban pedig az Ürmös. De az Eötvös Loránd Tudományegyetemen és a Debreceni Egyetemen szintén működik néptánccsoport.

Magyarországról a Szökős Néptáncegyüttes volt az egyetlen, amely bemutatkozhatott a Dukat Festen. A szervezők már januárban, az elsők között választották ki az együttest. A fesztiválon szereplők közé bekerülni már önmagában komoly szakmai elismerés, hiszen a nevezéssel együtt egy DVD-t is el kellett küldeni, amelyen egy versenyszám színpadi felvétele szerepelt. Az ítészek ez alapján értékelték az együtteseket. Az előadáson kívül odafigyeltek többek között az együttesi összképre, a viseletre és a kísérőzene hangzására is.

A fesztivál központja a boszniai Szerb Köztársaság fővárosa, Banja Luka volt, egészen pontosan a város erődvárában felállított szabadtéri színpad, de több másik városban (Gradiska-ban, Modrica-ban és Mrkonjic Grad-ban) rendeztek fellépéseket, felvonulásokat, utcatáncokat, fesztiválcsalogató előadásokat, különféle színpadi műsorokat. A Szökős Néptáncegyüttest Gradiska-ba osztották be, itt adott több műsort, a versenyszámon kívül egyéb számokat is láthattak az érdeklődők.

A több napos rendezvény fénypontjára, a versenyprogramra június 21-én este került sor. Ennek keretében a résztvevő tizenegy nemzet egy-egy versenyszámmal lépett színpadra. A Szökős az új művészeti vezető, Molnár Péter által megálmodott vadonatúj mezőföldi koreográfiát táncolta, melynek bemutatóját a Savaria Egyetemi Központ minden tavasszal megrendezett Berzsenyi-emléknapján láthatta a közönség. A sok balkáni, 30–32 fővel színpadra lépő, kör- és vonulós táncokat járó szláv együttes, valamint az indiai és mexikói táncok között unikálisnak számított ez a magyar koreográfia, amelyet 8 pár adott elő. Ráadásul eszközös táncról lévén szó a botok, a söprűk, a lányok fején lévő üvegek még különlegesebbé tették a szombathelyi néptáncosok bemutatkozását – a közönség nyíltszíni tapssal jutalmazta a Szökős minden fellépését. A fesztiválon Magyarország mellet, az alábbi nemzetek képviseltették magukat: Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Oroszország, Macedónia, Litvánia, India, Horvátország, Lettország, Görögország és Mexikó.

A versenyen Béreseké, kanászoké – mezőföldi táncok című produkciójáért a Legstílusosabb táncelőadás nagydíját Magyarországról a Szökős Néptáncegyüttes kapta. A másik két kategóriában egy litván és egy szerb együttes remekelt. A zsűriben szerb, bosnyák, horvát és lengyel folkloristák, néprajzkutatók foglaltak helyet.

A mediterrán jellegű fesztiválon több mint ezer néző fordult meg. Rangját, elismertségét mutatja az is, hogy a legfelsőbb városi és boszniai szerb politikai vezetés köszöntötte a résztvevőket.

A Nemzetközi Néptánc Szövetség nem hagyományos táncversenyt szervezett. Helyet kapott a rendezvények között egyebek mellett a viseletek nemzetközi bemutatója, amely keretében a szépségkirálynő-választásokon láthatóhoz hasonlatos hosszú kifutón néptáncegyüttesenként egy-egy (fiú–lány) pár koreográfiára vonulva mutatta be hazája népviseletét.

Különlegesség volt még az a vásár, amelyen a fesztiválon szereplő néptáncegyüttesek által adott portékákat bocsátották áruba, Banja Luka belvárosában, a sétálóutcában. A Szökős tagjai kalotaszegi gyöngy nyakláncokat, cserépfütyülőket, kereplőket, pörgettyűket, kendőket, keszkenőket, népi játékokat kínáltak. A vásár ideje alatt az együtteseket kísérő zenekarok és a táncosok igyekeztek a portékákhoz csalogatni az embereket. A vásár eredményes volt, nem csak a magyar termékek fogytak el, volt, aki a szervezőktől kapott abroszra is szemet vetett.

A szervezők gondoskodtak a remek körülményekről, feltételekről. A néptáncegyüttesek állandó kísérőt kaptak, és egy-egy televízióstáb is követte minden mozdulatukat, hogy életképeket rögzíthessenek. Ezeket a versenyprogramban mutatták be: amikor az együttesek a színpadra léptek, az elkészült film kivetítőkön pergett. A helyben rögzített képkockák mellé a tévések az együttest, valamint azok országát bemutató anyagokat vágtak be. Az előadást közvetítette a bosnyák televízió, kilenc kamera szolgálta a tökéletes rögzítést. A fesztivál ideje alatt a különféle lapok riporterei rengeteg fotót készítettek a Szökősről, a tagok számos újságnak és televíziónak adtak interjút.

Kleinhappel Miklós

(Színes fotóink a belső borítón)

Savaria Egyetemi Központ Szökős Néptáncegyüttese a Legstílusosabb táncelőadás nagydíját nyerte el

„STUDIA ET ALLOTRIA!"

150 éves az Óvári Gazdász Dalárda

Kenéz Zoltán egykori óvári gazdász 1880-as évek diákéletét megelevenítő visszaemlékezésében olvashatjuk: „A gazdasági tudományok Mekkájába, Magyar-Óvárra zarándokolok vissza ... Gazdászéletünk jelszava volt ez időben – hála néhai kedves igazgatónk, dr. Masch emlékének – «Studia et Allotria!»" Azaz: tanulmányok és bohóságok; ebben a sorrendben, de külön megemlítve az utóbbit is! „E jelszó varázsa ... változatossá és otthonossá tudta tenni a gazdászéletet, ennek hatása alatt forrotta ki magát az akkoriban typikus óvári gazdászjellem, melynek alkatelemei voltak: A tanári kar iránti tisztelet s ragaszkodás, másrészt egymás közt kollegiális összetartás. Igaz, hogy a fiatal kedélyek forrongása zavarta, mint a forrásban levő bornak szinét az erjedés, az u. n. családok, kávéházak, sőt nemzetiségek konfliktusa által e patriarchalis életmódot, de a szellemi és tudományos fölény mindig dominált és győzött."

„A „Studia" mellett a másik oldalán az éremnek, mi tűrés, tagadás, ott állott az «Allotria» jelszó, s mi ennek is hódoltunk mindig alkalom adtával, mert hisz a kedélyt ép úgy mívelni kell, mint az észt. ... A gazdász pezsgő véralkatának legmegfelelőbb szórakozás volt a sport valamely neme, s hívei a torna és vívóegylet, csónakázó egylet, vadásztársulat stb. körében tömörültek. Voltak, kik a hasznosat a széppel összekötve a társas körökben szerepeltek, mint viális udvarlók, bálrendezők, felolvasók vagy írók, vagy pláne néhányan a gazdasági egylet korhely ülésein rögtönzött zenekarrá alakulva, a hajnali órákig igyekeztek az «Allotria» jelszó szellemének hódolni."

A Kenéz visszaemlékezésében is említett, Európa-szerte köztiszteletben álló Masch professzor több esetben is a diákéletet érintő különböző indítványok élére állt. Az ő kezdeményezésére alakult meg 150 esztendeje, 1861-ben a Dalos-egylet, azaz a Gesangverein. Az 1850-60 környékén a társas élet ápolására létre hívott – úgymond „hivatalos" keretek között működő – diákegyletek elődei azonban már az 1818-as alapítás óta jelen voltak Magyaróvárott. Ennek bizonyságául szolgál az 1800-as évek első feléből származó, Horschetzky Károly egykori óvári gazdász nevéhez köthető elsárgult irat, amely a különböző választott „tisztségviselők" felsorolásakor „a nemes szőlő és az árpa levét megfelelő mennyiségben bíró", az első éveseket vezető pipakupak-inspektor mellett már megemlítette a „vigalom-mestert" is, aki a gazdászéletből nélkülözhetetlen dalolásokat vezette. A dalosok éneke színesen egybeolvadt a cigánybanda, vagy a zeneértő diákság muzsikájával.

A hallgatók körében mindig akadt kiváló karmester is. Az első, Prihoda néhány év múlva Bécs kedvelt kamaraénekeseként vált ismertté. A későbbiek során is akadtak szép számmal, akik itt bontakoztatták ki művészi tehetségüket, s egyrészt az Alma Mater által kínált körülményeknek köszönhették, hogy nevüket énekesként vagy zenészként ismerte meg a világ. Ezek sorába tartozott többek között a kiváló zenész id. Bartók Béla is, a világhírű zeneszerző és zenetudós édesapja. Bartók egészen komoly zenei tevékenységet folytatott hallgatósága során – zongorán, hegedűn és csellón is játszott, sőt, komponálással is foglalkozott –, és valószínűleg szerves részévé vált a tanintézet társasági életének is. A Gesangverein aztán 1875-ben – épp Bartók érkezésének évében – újult meg, és Dalárda Egylet néven folytatta működését. Walleshausen említést tesz még a német tagozat 1884-ben lezajlott búcsúztatásáról is, ami „július 26-án, szombaton este fáklyás felvonulással kezdődött a város feldíszített utcáin az idősebb Lehár Ferenc (a híres zeneköltő apja) által vezényelt katonazenekar hangjai mellett".

Kevésbé ismert, hogy az ifjabb Johann Strauss, korának egyik leghíresebb zeneszerzője, a Kék Duna keringő megkomponálója, zenekarával többször szórakoztatta a közönséget Magyaróvárott. A város egykoron valószínűleg kedvenc fellépési színhelyei közé tartozott, illetve többször is megihlette, a már életében „Keringőkirály" becenévvel illetett Strausst, aki alig több mint fél évszázad alatt nemcsak a bécsi és a magyaróvári közönséget, hanem egész Európát és Amerikát is meghódította. Szerzeményei közé tartozik az Altenburg-Walzer (Óvár Keringő), amelyet valószínűleg az első, 1846. február 9-én lezajlott magyaróvári fellépésére komponált, és a bál szervezőinek ajánlott, valamint a magyar zenei stílust magán hordozó Magyaren-Walzer (Magyar Keringő), amely később Irenen-Walzer néven vált ismerté. A zeneművet pedig nagyrabecsülése jeléül Zichy Henrik gróf feleségének, Meskó Irén bárónőnek ajánlotta Strauss. Zichy gróf egyébként Moson vármegye főispánja volt ekkoriban, gróf Széchenyi István itteni követté választása 1847 októberében neki volt köszönhető, illetve ő hozta létre 1860-ban a Moson vármegyei Gazdasági Egyletet is.

A hosszúra nyúlt kitérő után térjünk vissza a magyaróvári dal- és zeneegylet későbbi működéséhez, amely az 1894-es újraalapítás után az 1920-as években élte egyik virágkorát! A megnövekedett létszámú tagság soraiban találjuk Anghi Csaba Geyzát, a Fővárosi Állat- és Növénykert későbbi igazgatóját, illetve Sipos Gábor majdani tanszékvezető egyetemi tanárt is. „A zenekar tanár-elnöke Vladár Endre oboán játszott; este igen pontosan engedelmeskedett a karmesternek, aki nappal a hallgatója volt... Az amatőr zenészek mellett egy kiváló énekes, Godin Imre is ekkoriban próbálgatta hangját. Tehetségét hamarosan felfedezték; a harmincas években a bécsi Staatsoper rendes tagjaként gyönyörködtette a közönséget" – olvashatjuk Walleshausen tollából.

Nem sokkal később, 1935-ben, Csarnóy Pál akadémiai hallgató összeállította a Gazdásznóták c. füzetet, amelynek előszavában írja: „akik még nem hagyták el az Alma Matert, még egy kötelességgel tartoznak a gazdász szellemnek: a megtanult nótákat továbbra is ápolják, és az eljövendő gazdásznemzedékkel éppúgy megkedveltessék." A következő gazdászgenerációk e kötelességnek eleget is tettek (1977-ben a valétáló évfolyam nevében Szabó Zoltán ajánlja a víg kedélyű gazdászoknak a Gazdásznóták 3. kiadását), akik szintén „kitermelték" maguk közül az éppen aktuális stílusirányzatoknak megfelelő zenét játszó hallgatókat is, gondoljunk csak a 60-as 70-es évek zenekaraira (pl. FEPALASZ), vagy a jelenleg működő, egyetemi hallgatók alapította Illegal zenekarra, amelynek frontembere jelenleg az Óvári Gazdász Dalárda „kán" tisztségét is ellátja!

A Csarnóy előszavában megfogalmazott intelem, illetve az ünneplésre méltó kerek évforduló okán 2011. október 1. időponttal kilátásba került egy nagyszabású, országos óvári gazdász dalárdabál megtartása is, amelyre a rendezők nagy szeretettel várnak minden egykori és jelenlegi és jövőbeli dalárdatagot, magyaróvári hallgatót (bővebb felvilágosítás és jegyrendelés: dalardabal150@gmail.com). Mi pedig ezúton kívánunk számukra még sok – „amíg fér belénk, és amíg jön belőlünk"-ben gazdag – 150 esztendőt!

Németh Attila (NYME-MÉK)

INTERJÚ AZ NYME SZÉPE VERSENY GYŐZTESÉVEL ÉS UDVARHÖLGYEIVEL

Idén immár második alkalommal állhattak a szombathelyi zsűri elé a Nyugat-magyarországi Egyetem kari előd döntőiből a döntőbe jutott lányok az NYME Szépe verseny keretében. Alább olvasható interjúinkban bemutatjuk a szépségverseny győztesét, Stankovics Beátát, valamint udvarhölgyeit, a második helyet megszerzett Németh Esztert és a harmadik helyen végzett Borsodi Erikát.

Stankovics Beáta (Savaria Egyetemi Központ Bölcsészettudományi Kar – sportkommunikátor szak)

–Szinte másodpercre pontosan a megbeszélt időben érkeztél.

–Ha valamit elvállalok, azt igyekszem rendesen végigcsinálni, legyen szó vizsgákról, sportról vagy éppen egy interjúról.

–A szépségversenyekkel más a helyzet? Mert az NYME szépe verseny után indulhattál volna az országos megmérettetésen, a budapesti Főiskolák Szépe & Mr. College-on, ám azon nem vettél részt.

–A verseny napján vizsgáztam, de ez volt a kisebbik probléma. Nincs autóm, ezért az utazást csak úgy tudtam volna megoldani, ha többen átszervezik miattam a napjaikat, ilyet nem várok el senkitől. Nem számítottam rá, hogy én leszek az egyetem szépe, ezért sem gondolkodtam előre.

–Miért nem számítottál rá?

–Láttam a lányok fotóit, és feltettem magamnak a kérdést, hogy mit keresek közöttük.

–Ilyen helyzetben ez biztosan másoknak is eszébe jut.

–A verseny előtti napon az is megfordult a fejemben, hogy lemondom a szereplést. Nagyon kritikus vagyok saját magammal kapcsolatban. Vannak olyan időszakok, amikor mást látok a tükörben, mint aki vagyok. Viszonylag gyakran ismétlődő időszakok. Sokszor küzdök önbizalomhiánnyal.

–Akkor nem lehetett egyszerű fürdőruhában kiállni a színpadra.

–Szerencsére elég könnyen ment, addigra magával ragadott a verseny hangulata. Viszont ha beköszönt a meleg és fel kell vennem a miniszoknyát, azt úgy kell rám erőltetni.

–Pedig a keresztneved azt jelenti, boldogság. Úgyhogy ne okozz csalódást a szüleidnek!

–Remélem, azzal sem okoztam, hogy a tudtuk nélkül jelentkeztem a versenyre. A szüleim, főleg apu már azt sem nézte jó szemmel, hogy annak idején életem első szépségversenyén elindultam. Nagyon meg szerettem volna próbálni, közel volt a helyszín, így beleegyezett. Örült, amikor megnyertem, de megbeszéltük, hogy ez volt az első és az utolsó ilyen próbálkozásom. Aztán jött a következő, erről néhány nappal, az NYME Szépéről pedig egy nappal a döntő előtt szerzett tudomást.

–Eddig három verseny, három győzelem a mérleged. Ezek jó önbizalomnövelők?

–Páratlan érzés, amikor a fejemre teszik a koronát. Utána két hétig ismeretlen számomra az önbizalomhiány.

–Apukád pedig biztosan mindig megenyhült.

–Igen. De megértem, hogy félt. Sok szép lányról hallani, akik elzüllöttek, rossz társaságba keveredtek. Könnyen el lehet csábítani, ki lehet használni a fiatal lányokat egy-egy modellszerződéssel, vagy azzal, hogy szépségkirálynők lehetnek. De ez csak ideig-óráig tart, hiszen jönnek az újabb és újabb szépségek. Ekkor pedig sokan az alkoholba vagy a drogokba menekülnek.

–Szerintem ezt apukád szinte ugyanígy mondhatta neked.

–Lehet. Úgy gondolom, igaza van, ezért idézhetem a szavait.

– Volt lázadó időszakod?

–Nem, és szerintem már nem is lesz.

A döntőbe jutott lányok

–Lehet 30–40 éves korodban is.

–Ne ijesztegess. Nyugodt típusú ember vagyok, és mivel szigorúan neveltek, ezért nem láttam értelmét, hogy lázadozzak, úgyis az történt, amit a szüleim mondtak.

–Viszont két éve Szombathelyen élsz, nem otthon, Jánosházán. Kollégista lettél és máris túl vagy három szépségversenyen.

–Abban igazad van, hogy mostanában jöttem rá, a szüleim talán túlságosan is beleszóltak az életembe. Konzervatívak. Itt rám szakadt a szabadság, és hazatérve nem mindig könnyű elviselni a szigort. De ők is változtak, mostanában megengedőbbek. Ami nem változott, hogy ha segíteni kell a háztartásban, szívesen segítek.

–Tudsz sütni, főzni?

–Meg kellett tanulnom, mert három évvel ezelőtt anyu beteg lett, műtötték, sokáig kórházban feküdt. Ebben az időszakban én gondoskodtam apuról és a bátyámról.

–Szereted is csinálni a házimunkát vagy csak megcsinálod?

–Igyekszem, hogy büszke legyen rám apukám. Nagyon örülök például annak, ha a főztömre azt mondja, finom, jobb, mint anyué.

–Mi mindennek tudsz még örülni?

–Az apróságoknak is. Például annak, hogy ma sikerült a vizsgám, ráadásul jó eredménnyel. Képtelen vagyok úgy elmenni vizsgázni, hogy nem készülök rá, s ha a munkám meghozza a gyümölcsét, az boldoggá tesz. Vagy annak, hogy egy kisebb tájfutó versenyen (több mint tíz éve vagyok tájfutó) első helyezett lettem. Végzős vagyok, ezért örülök majd, ha sportkommunikátor leszek. Földrajz szakra jelentkeztem, jó lenne, ha szeptembertől újra az iskolapadba ülhetnék. És gyógyszerészasszisztensi tanfolyamot is el szeretnék végezni. Ezek mind-mind örömforrások.

Németh Eszter (Közgazdaságtudományi Kar – vállalkozásfejlesztés mesterszak)

–Mielőtt elkezdtük az interjút, udvariasan megkérdezted, szabad-e, majd feltetted a kérdéseidet. Az emberek többsége egy ilyen helyzetben legfeljebb a beszélgetés végén kérdez. Mindig igyekszel kézben tartani az eseményeket?

–Ezt így nem mondanám. Jó, ha tudom, mi vár rám. De szeretem a meglepetéseket is. Főleg a kellemeseket.

–Az eddig váltott üzeneteink alapján pedig úgy láttam, nem te vagy a világban sodródó kislány. S ez mintha a külsődön is látszana, határozott vonásaid vannak. Ha mindez így van, akkor milyen folyamatba illeszkedik a szépségve rseny?

–Így van. A versenyre azért jelentkeztem, mert minden olyan lehetőség érdekel, ami nem unalmas.

–Ezt hogy érted?

–Ne a bungee jumpingra gondolj! Például tavaly megnyertem egy környezetvédelmi pályázatot, amelyet az Európai Bizottság szervezett. Tíz napos spanyolországi túra volt a fődíj, ahova egyedüli magyarként mentem. Ezért sokan féltettek, de nekem meg sem fordult a fejemben, hogy nem megyek el. Felkerekedtem a vizsgaidőszak közepén, repülőre szálltam, majd átszálltam, és a csekély angoltudásommal részt vettem az angol nyelvű túrán. Megérte. Tíz nap teljes ellátással a Pireneusokban, öt másik ország nyertesével, szakmai előadásokkal, hihetetlenül szép tájakkal, kirándulásokkal, raftinggal, kenuval, kanyoninggal.

–A szépségversenyben mi volt az izgalmas?

–Soha nem volt számomra életcél a modellkedés. Éreztem, hogy van hozzá affinitásom. Ezért nem véletlenül indultam például a 2009-es Sopron Szépe versenyen sem, amit megnyertem. Most úgy éreztem, újra megmérettetem magamat, ezért jelentkeztem az egyetemi szépségversenyre. Szeretem magamra vonni a figyelmet, feltűnést kelteni, de csak akkor, ha tudok olyat mutatni, ami elismerést vált ki.

–Nagyon racionálisnak tűnsz. Az álmodozás, a valóságtól való elrugaszkodás hol marad?

–Nem hagyom magam álmokban ringatni. Elég elfoglalt vagyok, ezért sajnálom az időt az olyan felesleges dolgokra, mint az álmodozás.

–Ám bizonyos dolgokat nem lehet ésszel csinálni. Azokkal mi lesz?

–A magánélet egészen más. Szerencsés vagyok, mert kiegyensúlyozott családban nőttem fel. A családom tagjai mellettem állnak mindenben. Otthon nem kell gondolkodnom azon, mit hogyan csináljak, ösztönösen cselekszem. És természetesen egy stabil párkapcsolat is az alapja annak, hogy olyan racionális tudjak lenni.

–És ha jönnek a meglepetések a nem kellemes fajtából, lefagysz vagy doppingol a helyzet?

–Adrenalinlöket jön, és ami adott pillanatban kellemetlen, az szükséges tapasztalat. Igyekszem azonnal orvosolni a problémákat.

–Képes vagy arra, hogy amikor gyengének kell lenni, akkor gyenge nő legyél?

–Igen. Én sem vagyok például mindig vidám, pörgős és jókedvű. De ez az, amit a külvilág nem láthat, csak azok, akikben bízom. A tanulásban és a munkában viszont nem nő akarok lenni. A saját fejem után megyek, a saját vágyaim hajtanak, ezért nincs példaképem, és nem is érzem, hogy szükségem lenne rá. Viszont vannak, kellenek olyan emberek, akikre felnézek és tisztelem őket. Ők testesítik meg mindazt, amit elérhetek az életben.

–Egy olyan embernek, mint amilyen te vagy, nem lehet egyszerű dolga ebben a felszínes világban.

–Sokan megijednek a határozottságomtól, ez nem baj. Engem nem ezek az emberek érdekelnek. Hanem azok, akik képesek a felszín alá látni. Igaz, nem vagyok egyszerű eset: a kapcsolatteremtéssel soha nem akadtak problémáim, de olykor nehéz velem, mert bizalmatlan vagyok. Sok idő és történés kell ahhoz, hogy közel engedjek magamhoz valakit. Éreznem kell az őszinte érdeklődést.

Borsodi Erika (Apáczai Csere János Kar – turizmus-vendéglátás szak)

–Az előbb azt mondtad, problémás vagy. Miért tartod magad annak?

–Mert elég nehezen találtunk időpontot erre a beszélgetésre. És most sem a szabadidőmben beszélgetünk, hanem akkor, amikor dolgozom.

–Mi mindent csinálsz, hogy ennyire be vagy táblá zva?

–Heti negyven órában gyakorlaton vagyok, készülök a francia gazdasági nyelvvizsgámra, és írom a szakdolgozatomat. Ez az időszak sűrűbb lett, mint gondoltam. De mindig akad elfoglaltság. Az előző szemesztert az Erasmus-ösztöndíj révén Franciaországban töltöttem, majd hazajöttem, és be kellett pótolnom a félévi tananyagot. Közben angol nyelvvizsgát tettem. Anyunak nagyjából egy éve ígérem, hogy egyszer kialszom magam, de még nem került rá sor.

–Az alvás tényleg hiányzik, vagy csak megígérted anyukádnak, hogy pihensz?

–Tény, hogy szeretem, ha van feladatom. Talán úgy tűnik, csak a tanulás és a munka fontos számomra, de nem így van. Minden héten szánok időt arra, hogy családi körben legyek, hogy elmenjek a barátnőimmel bulizni, moziba vagy a termálfürdőbe. Arra viszont nagyon sajnálok egyetlen percet is, hogy bekapcsoljam a tévét és nézzem. Inkább találkozom valakivel.

–Van benned megfelelési kényszer? Kérdezhetném úgy is, maximalista vagy-e? Mert azt érzem, hogy ebben a szituációban is igyekszel megfelelni, például arra törekszel, hogy kimerítően válaszolj, hosszabb mondatokban, szépen beszélsz.

–Szeretnék megfelelni, igen, de mindig saját magamnak. Magasak az elvárásaim. Ha lenne olyan év az életemben, aminek a végén azt kellene mondanom, hogy tizenkét hónap alatt semmi említésre méltót nem tettem, az nagyon bosszantana.

–Ha csak a külsőd alapján kellene véleményt alkotnom rólad, azt mondanám, te vagy a legkislányosabb a szépségverseny három dobogósa közül, most pedig kiderült, milyen érett gondolataid vannak.

–Gyakran találkozom azzal, hogy a külsőm alapján ítélnek meg. Ami ennél rosszabb: sokan nem is adnak lehetőséget arra, hogy alaposabban megismerhessenek. Érdekes, hogy általában éppen azokat az embereket hiszik felszínesnek, akik nem a külcsín alapján ítélnek, akik – úgymond – szépek.

–Nem lehet, hogy sok szép embert nem véletlenül tartanak felszínesnek?

–Az összes olyan ismerősöm, barátom, aki jól néz ki, nagyon határozott, céltudatos, jó tanuló, sok mindent elért már.

–Mi volt előbb: a külsejüktől függetlenül az érdeklődésed ezek iránt a szép emberek iránt, vagy jól néznek ki, ezért vonták magukra a figyelmedet?

–Mondok egy példát: amikor az egyetemre kerültem, nem ismertem senkit, ezért kerestem a kedves, mosolygós embereket, és velük kezdtem el beszélgetni. Azóta is barátok vagyunk. Ők mosolyogtak, én is, így kölcsönös volt a szimpátia. Egyébként kaptam hideget-meleget a mosolygással kapcsolatban: többen azért nem kedvelnek, mert úgy gondolják, nem őszinte. Pedig az, nem tudok nem mosolyogni.

–Így a szépségversennyel lehet, hogy szereztél néhány újabb „ellenséget".

–Rengeteg jót kaptam ettől a versenytől. Sokan gratuláltak, nem csak fiúk, lányok is. A szállodában, ahol dolgozom, mindenki örült a sikeremnek. A többi versenyző nagyon kedves volt, biztos vagyok benne, hogy néhányukkal tartom majd a kapcsolatot. Az is jó érzés, hogy az egyetemen felismernek. A verseny után olvastam, hogy a műsorvezető, Zola azt nyilatkozta, én voltam az egyik lány, aki nagyon tetszett neki. De vannak, akik azóta szóba sem állnak velem. De tudom, hogy nem ártottam senkinek – és az a lényeges, hogy akik számomra fontosak, illetve akiknek fontos vagyok, azok szeretnek.

Az interjúkat Kleinhappel Miklós készítette.
Fotók: SEK-HÖK

BARLANGOK A BIBLIÁBAN ÉS A KORÁNBAN

A barlangok már az ókori írott forrásoktól kezdve megjelentek a különböző irodalmi művekben, és a történetek vonalvezetése szempontjából sokszínű szerepet töltöttek be. Sok esetben nem konkrét barlangról történt említés, hanem csak általában a föld alatti világról, de olyan is előfordult, hogy a barlangnak megadták a nevét, fekvését és rövid ismertetését is. Nem volt ez másképpen a Biblia és a Korán esetében sem.

A következőkben a két világvallás történetét illetve tanait tartalmazó szent könyvekben vizsgáltam a barlangok és barlangszerű képződmények megjelenésének módját és gyakoriságát.

A Biblia név a görög biblion szó többes száma. A biblion szó jelentése könyvtekercs, tehát a Biblia jelentése: Könyvek. Az i. sz. II. századtól fogva kezdték ezt a nevet a keresztények Istentől ihletettnek vallott iratgyűjteményükre alkalmazni. A Biblia két fő részből áll: Ó- és Újszövetségből vagy Ó- és Újtestamentumból. A latin testamentum elnevezést a Vulgata (a Biblia latin nyelvű fordítása) nyomán használják. Közérthetőbb az Ó- és Újszövetség megjelölést alkalmazni, mivel nem végrendeletről van szó, amit a testamentum szó elsődlegesen sugall, hanem Isten Izraellel és a keresztény egyházzal kötött szövetségéről. Az Ószövetség 39, az Újszövetség 27 iratot tartalmaz, amelyek mintegy 1500 esztendő folyamán, az i. e. XV. századtól kb. i. e. 400-ig Izrael népe körében, és az i. sz. I. században az őskeresztény egyház körében keletkeztek. Az ószövetségi könyvek nem a héber kánon (szent iratok és az egész gyűjtemény hitelességének felismerése) sorrendjében találhatóak Bibliánkban. A Septuaginta (Ószövetség i. e. 250 körül Alexandriában elkészített görög fordítása) sorrendjét követik, amely időrendi és tartalmi csoportosítás szempontjából megfelelőbb. Az Újszövetség iratainak sorrendjét az ókori egyházatyák alakították ki. A Septuagintában található sorrendet vette át a Biblia ókori latin fordítása, a Vulgata is, ennek révén lett általánosan elterjedt.

Kutatásomhoz a következő Biblia kiadást használtam: „ Szent Biblia azaz Istennek Ó és Új Testamentomában foglaltatott egész Szent Írás, Magyar nyelvre fordította Károli Gáspár, kiadja a Brit és Külföldi Bibliatársulat, Budapest, 1909".

Az első teljes, az eredeti nyelvekről való magyar bibliafordítás, az úgynevezett Vizsolyi Biblia (1590), Károli Gáspár (1529 – 1591) munkája. A bibliai „Izráel országa", ma Izrael Állam a Közel-Keleten, a Földközitenger keleti partján. Az izraeli államot 1948. május 14-én alapították újjá. Az ország a történelmi Júdea és Izrael, ókori zsidó királyságok területén helyezkedik el, Dávid Királysága helyén. Lakóinak nagy része izraelita vallású zsidó, akik a szétszóratás 1850 éve után többnyire a második világháború és az európai holokauszt után vándoroltak vissza a térségbe. A lakosság további jelentős részét arabok alkotják, akik a Bar Kochba lázadás leverése, a zsidó államiság megszűnése (i.sz.130) után települtek be tömegesen a 7. században.

Az ország túlnyomó része krétakori üledékes kőzetekből – mészkőből és márgából – felépült, törésekkel feldarabolt 800-1000 méter magas röghegység. A Bibliában említett barlangok mindegyike Izrael középső részén, illetve a Jordán-folyó nyugati oldalán helyezkedik el Palesztina keleti határvidékén (a bibliai Júdea tartományban), Jeruzsálem és Hebron közelében, az ország belső területeit kelet felé elfoglaló Palesztinai-rögvidéken. A Palesztinai-rögvidék észak-déli irányban három részre tagolható: Galilea, Szamária és Júdea. A mai történelmi – és jelenleg is vitatott – határok nem egyeznek meg a bibliai időkben kialakult határokkal; de az ó- és újszövetségi történések idején ez a terület teljes egészében az izraeli 12 törzs lakóhelyéhez tartozott. A legtöbb barlangos történet Jeruzsálemtől délre, Júdeában játszódik (Makpélai- Makkédai- és Adullámi-barlangok). Júdeát (magassága néhány helyen meghaladja az 1000 métert) a történelmi időkben sűrű

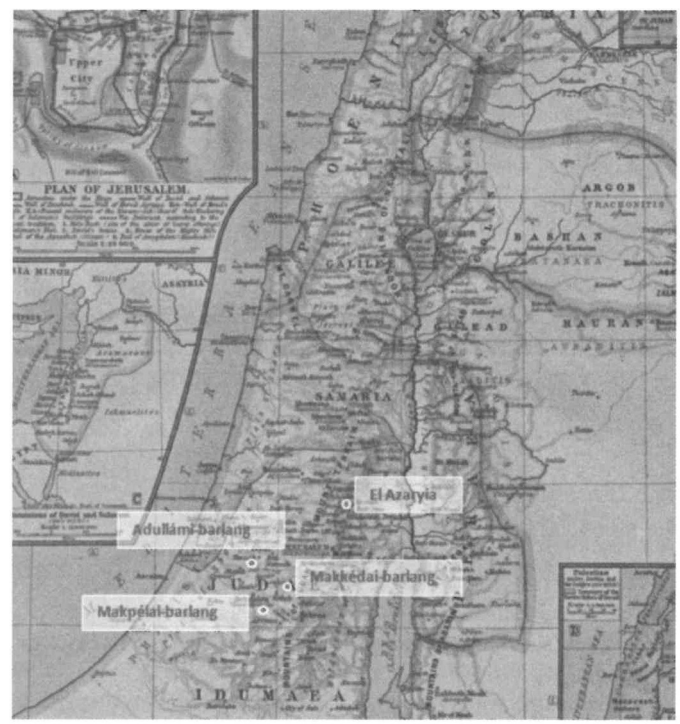

erdő borította, amelyet mára az ember szinte teljesen elpusztított. A felszínen „vörös föld", terra rossa, alatta pedig krétakori mészkő található. Lényegében a fent említett három hegyvidék az, amely kelet-nyugati értelemben kettészeli Izraelt. Ezeken a területeken mészkőben és homokkőben több ezer barlang ismert, és sokat közülük már a történelmi idők óta lakott és a maga hasznára alakított az ember.

Az Ó- és Újszövetségben összesen 52 helyen említik meg a barlangokat; összesen 45 alkalommal az Ószövetségben és 7 alkalommal az Újszövetségben. A legtöbb barlang pontos név és fekvés megnevezése nélkül kerül említésre (pl. Sámuel I. könyve:13:6), de előfordul olyan barlang is, amelynél a név (pl. Mózes I. könyve:23:9) vagy a fekvés (pl. Józsué könyve:10:16) vagy esetleg mind a kettő (pl. Mózes I. könyve:23:19) említésre kerül. A barlangok elsődlegesen, mint a történeti események színterei (pl. Józsué könyve:10:16) jelennek meg, de előfordulnak példabeszédekben is (pl. Jób könyve:37:7).

A Bibliában elég tág értelmezését találjuk a barlang szónak. Értelmezik úgy, mint lakóhelyet (pl. Mózes I. könyve:19:30), mint sírhelyet (pl. Mózes I. könyve:23:9), mint rejtekhelyet (pl. Józsué könyve:10:17), mint állatok lakhelyét (pl. Náhum könyve:2:12), mint rablók búvóhelyét (pl. Zsoltárok könyve:10:9) és egy esetben mint nyilvános illemhelyet is (Sámuel I. könyve:24:4).

A hegyekkel ellentétben a barlangok nem játszanak szerepet az emberek Istennel való kapcsolatában, imádkozni sem vonul vissza senki barlangba. Az egyetlen barlanghoz kötődő, ám nem barlangban, hanem barlang előtt játszódó, hitvallást kifejező cselekedet, amikor Jézus a sírbarlangnál hálát ad Istennek, és feltámasztja Lázárt (János Evangéliuma:11:38).

Amíg a Bibliában említett hegyek közül néhány nagy biztonsággal azonosítható (pl. Sínai-hegy stb.), addig ez a barlangokról nem mondható el. Csak három barlang van név szerint említve: az Adullámi-, a Makpélai-, valamint a Makkédai-barlang. Az Adullámi-barlang egyike lehetett az Adullám város környékén található számos barlangnak. A Makpélai-barlang Hebron környékére tehető. A hagyomány szerint a sírhely a hebroni Harem el-Chalilnál található. A Makkédai-barlang a Makkéda nevű városállam közelében volt. A város és a barlang fekvéséről csak feltevések vannak. Bár a Biblia nem említi név szerint azt a barlangot, ahol Jézus feltámasztotta Lázárt, ez a barlang mégis ismeretes: az egykori Betániában (ma Bethel) van, ma arabul El Azaryia a neve – egyértelmű a kapcsolat a mai helységnév és Lázár neve között.

A Szentföldön, de másutt is sok olyan barlang található, amelyeket ugyan nem említ a Biblia, de amelyeknek a hagyomány szerint közük van az újszövetségi történésekhez. Ilyenek például az Angyali Üdvözlet barlangja – a Benedictus-barlang –, a Születés barlangja vagy János barlangja Patmosz szigetén.

Sziklahasadékok, hasadékok, lyukak és sziklába vájt sírok (természetes eredetű, de mesterségesen tovább tágított üregek és mesterségesen a sziklába vájt, geomorfológiailag nem, de a nép által barlangnak tartott sziklasírok) összesen 18 helyen kerülnek említésre a Bibliában, 13 helyen az Ószövetségben és 5 helyen az Újszövetségben. Jézus sírboltja kivételével mindegyik általános megnevezésben szerepel, sem nevük, sem fekvésük nem azonosítható a szövegkörnyezetből. Általában példabeszédekben (pl. Abdiás könyve:1:3) szerepelnek, de megjelennek a történeti események tükrében (pl. Mózes II. könyve:33:22) is.

A Korán az iszlám elsődleges forrása és szent irata, az iszlám tantételei szerint Isten Mohamed prófétán keresztül kinyilatkoztatott szava, mely öröktől való. Magyar szövegekben ritkábban előfordul a régies Qurán és Alkorán alakban is, illetve a Kegyes Korán szószerkezetben is. Iszlám országokban általános, hogy az iskolai tanulmányok szerves részét képezi a Korán kívülről történő megtanulása; és mind a mai napig a Korán magyarázata az arab irodalom, vallás és tudomány egyik legfontosabb ága.

A Korán 114 fejezetből (szúra) áll, mely fejezetek rövid versekből (ája) tevődnek össze. A Koránban összesen 6348 ája található, és a szúrák előtt további 112 biszmilláh („Isten nevében") formula található. Minden szúrának saját neve van (pl. a 18. szúra „A barlang" nevet viseli), és a szúrákon belül az egyes ájákat sorszámmal jelölik. A magyar fordítások kivétel nélkül a leggyakoribb un. hafsz-olvasat számozását használják. A szúrák sorrendje nem fejez ki kronológiai vagy fontossági sorendet, az első rövid Fatiha (megnyitó) szúra után a Korán elején a hosszabb, a végén pedig a rövidebb szúrák találhatók. Hagyományos tagolás szerint a szúrákat keletkezési helyük szerint mekkai illetve medinai szúrákra szokták osztani, amely egyben kronológiai tagolást is kifejez, de az egyes szúrák szerkesztési sorrendjében nem jelenik meg.

A Koránban megjelenő barlangok kutatásához az alábbi Korán-kiadásokat használtam: Korán (1994), Fordította: Dr. Miháffy Balázs, New York (online kiadás: http://mek.niif.hu/06500/06534/06534.pdf); továbbá a www.egyistenhit.com weboldalon meglévő koránidézetek és magyarázatok.

A Koránban említett barlangok a mai Szaúd-Arábia és Jordánia területén találhatók. Szaúd-Arábia ország az Arab-félszigeten, nevének első része Abdel-Aziz ibn Szaúd, az első király nevét őrzi, akinek családja továbbra is uralja az államot. Felszínének központja az északról és délről kő- és homoksivatagokkal övezett Nedzsd kopár fennsíkja. A félsivatagi sztyeppvidéket keletről – Földünk kőolajban leggazdagabb vidéke – a Perzsa-öböl menti síkság határolja. A fennsíkot nyugatról a Vörös-tenger árkára meredeken leszakadó homokkő-hegyvidék kíséri. A Koránban említett két barlang (Szaur-barlang, Híra-barlang) ezen a hegyvidéken található Mekka városának közelében. Jordánia teljes nevén Jordán Hasemita Királyság közel-keleti arab ország. Felszíne mészkőből álló, átlag 800–1000 m magas fennsík. A Koránban említett harmadik barlang (Hét alvók barlangja) egy Jordánia déli részén, a fővárostól néhány kilométerre található mészkőbarlang.

A barlang szó a Koránban összesen 9 alkalommal fordul elő. Minden esetben példabeszédben jelenik meg; olyan történelmi jelleggel, mint a Bibliában (pl. Mózes I. könyve:23:9) nem találkozhatunk. A 9. (Medinai kinyilatkoztatás) és a 18. (Mekkai kinyilatkoztatás) szúra tartalmazzák ezeket a barlang megjelenéseket; a 9. szúrában (A megbánás) egy, a 18. szúrában (A barlang) pedig összesen nyolc alkalommal fordul elő a barlang szó. A barlang, mint általános fogalom jelenik meg; sem pontos neve vagy fekvése nem kerül ismertetésre; szerepe az erkölcsi példabeszédben, mint helyszín jelentkezik.

A 9. szúra 40. ájájában megjelenő barlang Mohammed próféta történetére utal. A harmadik hidzsra (kivándorlás) során Mohamed követői Mekkából Medinába vándoroltak i.sz. 622-ben. Az utolsó kivándorló maga Mohamed volt és legjobb barátja, az első kalifa Abu Bakr. A kivándorlás három hónapig tartott és közben három napot töltöttek a homokkőben lévő Szaur-barlangban. Abu Bakr nagyon félt attól, hogy mekkai üldözői megtalálják őket; Mohamed nyugtatta meg őt egy Allahtól származó példabeszéddel, és ezzel egyben Abu Bakr megkapta a legmagasabb szintű spirituális beavatást is.

A 18. szúrában megjelenő barlang értelmezése nem egyértelmű. Ibn Ábbász szerint ar-Raqim a hegy neve, ahol a barlang található. De ugyancsak ő mondja, hogy ar-Raqim egy völgy neve Áiához közel, ahol a barlang található. Azt is megemlíti, hogy a barlang al-Balqa országában volt. A zűrzavart fokozza, hogy később kijelenti, hogy nem tudja, hogy ar-Raqim mi is valójában, egy könyv, vagy egy építmény. Ibn Dzserír szerint a hegy neve Bandzsalusz, a barlangé pedig Haizem. Szaid ibn Dzsubair szerint az ar-Raqim egy vésett kő, amely tartalmazza a barlanggal kapcsolatos történetet. Abdu-r-Rahmán ibn Zeyd ibn Aszlam szerint az ar-Raqim egy könyv, amely tartalmazza a történetet. A 17. ájában lévő leírás egyértelműen arra enged következtetni, hogy a barlang bejárata észak felé volt. A zűrzavaros helyzet értelmezésére és egyben feloldására szintén Ibn Ábbász ad magyarázatot jellegzetesen mohamedán felfogásban:

„Ha lenne nekünk valamilyen vallási érdekünk, hogy hol található ez a barlang, akkor Allah és a prófétája megmutatná, közölné helyét, amely által közelebb vinne benneteket a Mennyországhoz, és eltávolítana benneteket a Tűztől."

A mai iszlamológiai kutatások bizonyították, hogy a szúrában szereplő barlang egy homokkőben természetesen kialakult barlang, amelyet mesterségesen tovább tágítottak és díszítettek. A barlang Ammantól (Jordánia) 10 kilométerre keletre al-Raqim falu határában található, Amman és Shahab között Abu Alanda körzetben. A barlangot a nemzetközi irodalomban „Al-Raqim-barlangnak" (Kahf Al-Raqim) és „A hét alvók barlangjának" (Cave of the Seven Sleepers) is nevezik, azonban ez utóbbi nem a magyar hétalvó szóra utal, hanem arra, hogy a barlangban összesen hét fiatalember aludt. A Koránban ugyan nem szerepel, de azzal szoros összefüggésben van a Híra-barlang, amelyben Mohamed az első kinyilatkoztatásokat kapta Allahtól. Ez a barlang Mekka közelében található, ma szent zarándokhely, amely geomorfológiai értelemben egy törmelékbarlang, pontosabban egy homokkőben meglévő tömbközi álbarlang.

Bár a barlangok tanulmányozásának alapjául a Biblia és a Korán számos fordítása közül egyet-egyet választottam, kimutatásaim ezekre épülnek, mégis feltételezhető, hogy ezektől eltérő források esetében kisebb különbségek legfeljebb a fordításból eredően keletkeznének. A barlangok, üregek, stb. írásos előfordulásának aránya a két eredeti műben ezzel megegyező mértékű lenne.

Tarsoly Péter

A MŰEGYETEM SOPRONI DIÁKJA A HÁBORÚ ÉVEIBEN

4. rész

A mai egyetemisták és általában mindegyikünk számára megszokott és magától értetődő a gyors kommunikációt lehetővé tevő technológia és a komfort. Ebből a kényelemből rátekintve különösen izgalmassá válik Hábel György vasdiplomás erdőmérnök írása, amelyben saját diákéveit idézi fel. Hűvösen tárgyilagos történetírás helyett emberi sorsok szövetéből vet fel, tesz láthatóvá szálakat. (A szerk.)

A tandíjat a szülők fizetésével összehasonlítva lehet megítélni, hogy sok-e, vagy kevés. A kisemberek havi jövedelme kb. 100 pengő volt, egy értelmiségi tisztviselő családé kb. 300 pengő, magasabb állásúaké felment 400-500 pengőig. Az utóvizsga „uv." tarifája 6 pengő volt. Édesapám fizetése és természetbeni jövedelme kb. 350 pengő volt, amiből tudtak taníttatni. Persze a háborús állapotok miatt az infláció jelentős volt, de 1945-ig nem volt még katasztrofális.

Kémiából Vági István volt a tanszékvezető professzorunk. Selmecen diplomázott erdőmérnökként. Édesapjának is ez volt a hivatása Boszniában. Vági István professzor úr szláv tannyelvű gimnáziumban tanult, ezért a szláv akcentusa nagyon érződött, és ez a beszédét sajátságossá tette számunkra.

A kémiát a bányász-kohász diáktársainktól elkülönülve tanultuk. Nekik ezt jobban meg kellett tanulniuk, bár szerintem a szerves kémia az erdészeknek a biológiai szemlélet miatt épp olyan fontos lett volna. De hát hogyan lehet kémiát laboratóriumi gyakorlat nélkül tanulni? Ez bizony nagyon hiányzott. Professzor úrnak persze volt laboratóriuma, de mi, 84-en nem fértünk volna be. Így az elméletet is csak enciklopédikusan tanultuk. Fontos volt a Mengyelejev orosz tudós által kifejlesztett táblázat „bevágása", de a tantárgyat elég rapszodikusan adták elő. Mivel professzor úr a bosnyák ezred tisztjeként vett részt az első világháború isonzói-piávei harcaiban, gyakran tért ki a hadikémiára, így a harci gázok a legfontosabbak közé tartoztak. Feltételezem, hogy az újabb háború veszélye miatt akart erre minket előkészíteni. Rommel német hadseregparancsnok a kedvencei közé tartozott, és csak később tudtuk meg, hogy Rommel az első világháborúban az isonzói fronton a németek összekötő tisztje volt, innen eredt a Vági-Rommel barátság. Professzor úr szinte minden figyelmét Rommel afrikai szereplése kötötte le, s a vizsga hangulata is attól függött, hogy Rommelnek akkor éppen kedvezett-e a hadiszerencse. Második évünkben ezért vesztettem el egyik vizsgalehetőségemet, mert Rommel éppen akkor a vesztett csaták következtében visszavonulóban volt.

Prof. Dr. Vági István

Tehát a kémiai-labormunka nagyon hiányzott nekünk és a bosnyákokról többet tudtunk meg, mint a kémiáról...

Nem kaptunk kémia tankönyvet. A professzor úr azt javasolta, hogy a Pázmány-egyetem által kiadott könyvből és az ő előadásaiból készüljünk. Jó előadó volt és állítólag komoly felkészültségű vegyész tudós. A kommunizmus és a háborús viszonyok ellenére is a szovjet-orosz vegyészekkel tartott fenn tudományos kapcsolatot. Szórakozott ember volt, aki még az utcán is a kémiai megoldásokon törte a fejét. Mindig korholt minket, hogy nem vagyunk elég önérzetes erdészek, mert „Jó szerencsét!" köszönünk, pedig az erdészeknek is van köszöntésük. Ezért az utcán rákköszöntünk: „Üdv az erdésznek!", de ő csak annyit válaszolt: „Na jó, majd átadom neki"...

Professzor úr a német barátsága miatt 1944 őszén jobbnak látta az oroszok elől elmenekülni. Akkor láttam őt utoljára, nagy bőröndökkel és családjával mentek ki az állomásra és Németországba emigráltak. A háború után terjedt el az a történet, hogy Brazíliában Rio de Janeiróba menekültként, nyelvtudását hasznosítva egy nagy szálloda liftes fiúja lett. Egyik alkalommal külföldi vendégeket vitt fel a konferenciaterembe, és azok utazás közben tudományos vitába kezdtek. Ekkor ő közbeszólt, hogy „uraim, ez nem úgy van". Vendégei döbbenten néztek rá, hogy egy liftes honnan ért ennyire komoly kémiai témához. Megmondta, hogy ő menekült magyar egyetemi kémia tanár. Mindjárt magukkal vitték a konferenciára és szóltak a szálloda vezetőinek, hogy a liftbe valaki mást tegyenek.

Az ásványtan professzora Dr. Szádeczky-Kardoss Elemér volt.

Tudomásunk szerint híres szegedi családból származott, és nem mérnök volt, hanem a tudományegyetemen szerzett diplomát. (1955-től a miskolci Nehézipari Egyetem rektora volt.) A mi időnkben nem volt még tanszékvezető, hanem „csak" egyetemi tanár és a Geológia tanszékhez, Dr. Vendel Miklós professzorhoz tartozott. Unokaöccse, Szádeczky-Kardoss Béla diáktársunk volt, és ezért neveztük el Bélát az ásványok alapján „Kis-Digir"-nek és a tanár úr lett a „Nagy-Digir". Az ásványok formai kikristályosodását fából faragott hasábokkal mutatta be. Az egyetem nem rendelkezett elegendő mikroszkóppal, csak a szóbeli leírásból és a fahasáb mintákból ismertük meg azokat. Ez a helyzet is mutatja, hogy az egyetemünk felszereltsége Trianon

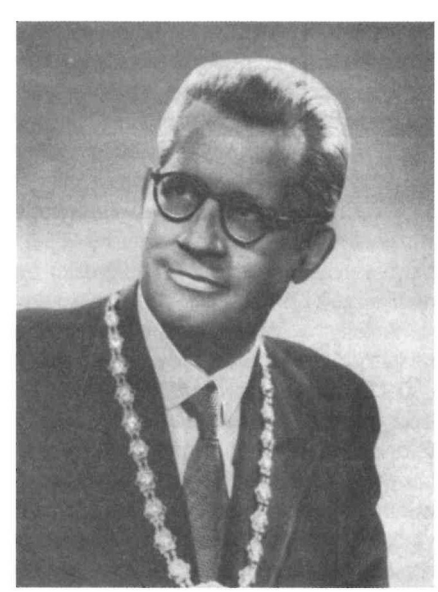

Dr. Szádeczky-Kardoss Elemér

következményei miatt mennyire hiányos volt... Csak elméletileg tanultuk meg ezt a tantárgyat is. Nekünk talán nem volt kulcskérdés, de a bányászoknak-kohászoknak létfontosságú lett volna a gyakorlat. A tanár úr jó előadó volt, s a vizsgákon se kellett kifogásolnunk a módszereit.

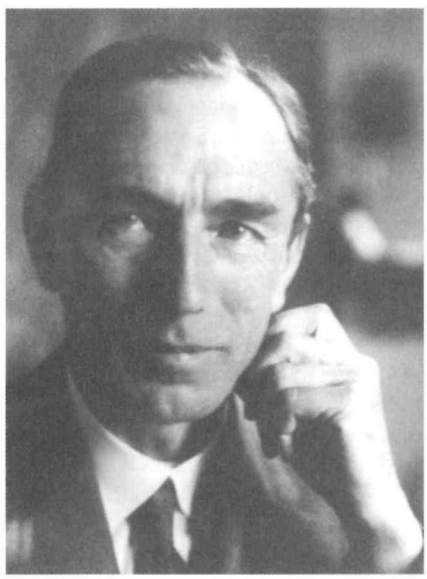

Bolemann Géza

Fizika: Bolemann Géza gépészmérnök. Léváról származott, patikus családból. Én jól ismerem a Bolemann patikát, hiszen mi is onnan vásárolunk, egyszer meg is kérdeztem tőle, hogy rokonai-e? Azt mondta, igen, onnan származik. Jó előadóként sok tréfával fűszerezte előadásait. Volt olyan diáktársunk, akire rámutatott, hogy 2 évtizeddel ezelőtt a maga édesapja is pontosan abban a padban ült. Ebből kiderült, menynyire kitűnő a memóriája, s ezzel elérte, hogy mindenki odafigyelt. Tankönyvünk, egyetemi jegyzetünk nem volt. Ő is a tudományegyetemi könyv használatát és persze megvásárlását ajánlotta. Híres mondása az volt, hogy „ha nem tudják az urak, menjenek el vasutasnak!". Vizsgáin jól kérdezett, de azt nem tudtuk, hogy a tantárgy melyik részéből készüljünk fel. A vizsgakérdések listáját ő sem adta ki, sötétben tapogatóztunk.

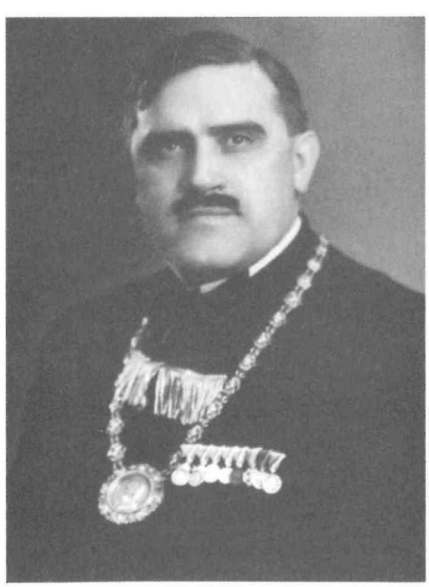

Dr. Vendl Miklós

Dr. Vendl Miklós tanszékvezető professzor tudományegyetemen szerzett doktorátussal lett a geológia professzora. Mi csak „őslénytannak" neveztük diákosan, valójában a föld kialakulásának történetét tanította. Jó tanár volt és jó pedagógus, hisz tudományegyetemről jött, vagyis pedagógiát is tanult. A vizsgáin se féltünk különösebben, kedveltük őt, de a beceneve, a tantárgya miatt „Tapír" volt.

Államszámvitel tantárgy. Kresadló József bányamérnök tanította, mert ő volt az egyetem gazdasági vezetője, a „Questor". Hogy nekünk, elsőéveseknek miért kellett államszámvitelt tanulnunk, nem értettük. Aztán később megtudtuk, hogy az 1921. évi népszavazási kampányban a Sopron környéki „ponzichterekkel" összeverekedett, s azok a fél szemét kiverték. Valószínűleg ő is kapott tanítási lehetőséget és a tantárgya csak az első év rendjébe fért bele, pedig éppen a 4. vagy 5. évben lett volna aktuális. A vizsgán, függetlenül attól, hogy milyen minőségben feleltünk, mindig a matematika kollokviumon elért jegyünket vette át. Beceneve tudtommal nem volt, de a diáknótákba a szakestélyen énekeltünk róla: „Se nem szamár, se nem ló, a Questorunk Kresadló!" Neve jellegzetesen szlovák volt, nyilván a Felvidékről származott, s elmagyarosodott szlovák lehetett.

Honvédelmi ismeretek. Kéri Kálmán /1901-1994/ tüzértiszt, vezérkari őrnagy. Felvidékről származott, Iglón született, édesapja mozdonyvezető volt, neve magyarosított, magyarrá asszimilálódott. Jelentős történelmi személlyé vált 1944-45-ben a fegyverszünet idején. A vörös diktatúra éveiben Recsken, a magyar Gulág rabja volt. A rendszerváltást megélte, 1990-94 között a parlament korelnöke lett, és nagyon sokat tett a honvédség újjászervezéséért, sőt a Szent Korona parlamenti elhelyezése ügyében is. Temetésén az egyetem nevében én mondtam a búcsúbeszédet. Amikor minket tanított, 39 éves, stramm, szimpatikus egyéniség volt. Nála nem kellett katalógust olvasni, mindig telt ház volt, ugyanis az előadásai nagyon érdekesek voltak. Máig se felejtettem el híres mondását: „A történelem tanúsága szerint a szomszédom mindig az ellenségem, s a szomszédom szomszédja a barátom!" A Német Birodalom határa Ágfalvánál 6 km-re volt Sopron tól, míg a Szovjetunió a Kárpátokban Uzsok, Verecke, Körösmező hágóknál állomásozott. Döbbenetes érzés volt. Nem fűzött hozzá kommentárt, de mindenki tudta miről van szó, s hogy ez a háború nem a mi háborúnk. Honvédelmet azért kellett tanulnunk, mert a magyar kormányok mentesítettek minket Horthy deportálásáig a frontszolgálattól, okulva az első világháború rettenetes vérveszteségéből. Katonai szakismereteket kellet tanulnunk, ha mégis be kell vonulnunk., legyen meg a tartalékos tiszti elméleti képzettségünk.

Eljött az első évünk vizsganapja. Nyáron nem volt még kötelező a gyakorlati munka, de édesapám az uradalom erdőrendezést végző erdőmérnökének, a nyugdíjas Schidt Ernőnek elmondta, hogy fia erdőmérnök hallgató. Ernő bácsi ajánlotta fel, hogy segítsek be neki az erdőrendezésbe. Mire szabad lettem a vizsgák után, már ő is szinte végzett, és átadta nekem a mérési ellenőrzéseinek lehetőségét. Elmagyarázta, hogy a határvonalat a műszerrel, mérőléccel hogyan ellenőrizzem, illetve az erdőbecslést parcellánként körözéssel a vastagság és magasságméréssel ellenőrizzem. Egyik sem volt számomra különösebben nagy feladat, mert a térképezésben a cserkészetben már kiképzett voltam, s busszola volt a mérőműszerem, vagyis iránytűs szögmérés. A hosszmérés sem volt gond, s a körözéssel a statisztikai mintavételt is megértettem. Az a mérési munka volt nagyobb, amit Csiffárban majd Mohiban végeztem. Az uradalom adott mellém 4 figuránst, s velük jártuk az erdőket. Ősszel a geodéziában már kiismertem magam. Mohi kicsi falu volt a Garam völgyében a legészakibb magyar anyanyelvű község, ennek az erdejét is mértem. A falu határa egy 2 méter széles kiszáradt patak volt, könnyen átléphettem rajta, s kértem a figuránsaimat, hogy fotózzanak le, amikor átléptem a magyar-szlovák határt. Határőrség itt nem volt. A faluban volt a szállásom. Évtizedek múlva visszalátogattam oda, de hűlt helyét találtam, lebontották, és csak a falu egykori temploma éktelenkedett a dombtetőn, ami már nem is templom volt, hanem a Mohi Atomerőmű anyagraktára. A szlovákok a második atomerőművüket a Garam duzzasztásával látták el vízzel, és felépítették a paksihoz hasonló méretű erőmű első felét. Városomat azonban az építőmunkások elhelyezésére kibővítették, s az egykori 12 ezres lakosságú Léva ma 36 ezer lakosú, 80%-ban szlovák város lett. Valahányszor ellátogatok oda, a nosztalgián kívül a keserűség is elfog, hogy miért kellett Magyarországnak ekkora veszteséget elszenvednie?

Ősszel megkezdődött a második év, de akkor már nyakig benne voltunk az oroszok elleni háborúban. Erről majd az ötödik részben fogok írni.

Márfai Molnár László:
FORGÓSZÉL VOLT

A Lövér Kemping felé vezető úton egy gondolat bántott engemet: érdemes útnak indulnom? Negyven fölött járok (nem kilométerben, életkorban) ergo, kiröhögnek a fiatalok, mit akarok én itt/ott. Ahogy közeledtem a helyszín felé, nem éreztem magam jobban. Még az sem fokozta a kedvemet, hogy közlekedési dugó fogadott a bejáratnál. A Kerbereszok, az alvilág őrzői sem lehetnek kérlelhetetlenebbek, mint a rendezvény felvigyázói, erről meg tudtam győződni, hiszen bejárásom van már mindkét helyre. De bejutottam, viszont kedvencem, a Punnany Massif sajnos, pontosan kezdett a Soproni-MR 2 színpadán, így aztán lemaradtam az elejéről. A csápolók mögé helyezkedve, belőve Dolby kapitány (Dolby is a registered trademark of the Dolby Laboratories, U.S.A. Inc. sic! különben a rabruha) rendkívüli hangzását, végre kezdtem magam jól érezni. Kár, hogy PM-ék hamar befejezték, és horribile dictu, ráadást se nyújtottak. A következő fellépésig terjedő bő fél óra viszont jó volt arra, hogy áthúzódjak a Telekom Nagyszínpadhoz. Ez megérte, mert közel két óráig a Primus amerikai együttes nyújtott feledhetetlen élményt. Woodstock, Monterey dejá vu... Pedig akkor még ők is, én is pelenkában szaladgáltunk, ha egyáltalán...Na jó, ők lehet, hogy tényleg ott voltak, mint kisgyerekek, akik láthatóak azokon a filmfelvételeken, nekünk meg csak ez maradt, harminc évvel később nézhettük Woodstockot a tévében.

Közben a Soproni-MR 2 színpadán a háromnegyed órányi űrt, amit a PM hagyott maga után, betöltötte a folytatás. Igen kellemes csalódást okozott azoknak, akik még nem ismerték Akkezdet Phiai nevű formációt. Ahogyan a Punnany Massif, úgy ők is szuverén módon, a maguk művészi törvényei szerint használják fel a modern, városi és a régi folk elemeit.

Eltelve mindez jótól, tovább ballagtam. A főbejárattól kissé jobbra matt fekete Unicum sátorban (az Unicum Hungária minek is a védjegye?, csak a csíkos rabruhát ne!, persze a jogbitorlásért...) matt fekete ruhát viselő fiatal gyerekek (miért, van öreg gyerek is?) nyomták a heavy metalt a kötelező attribútumokkal. Még Aquniói Szent Tamásnak is örömére szolgált volna, mondván: de gustibus non est disputandum, ontológiai szempontból tehát kifogástalanok voltak. Jó volt ez a produkció, szerintem nekik is kijár majd egy nagyszínpad. Merthogy az amerikaiak, a Primus együttes előtt a tér óriási volt, a hely méreteihez képest persze, plusz jött a nagy feeling, amikor támadt több kis forgószél. És mindenki ropogtatta a foga között a port, akár gyrost evett, akár nem. De ez még mindig jobb a sárdagonyázásnál, ahogy ÉNY világában, USA, UK szokták, ahol csak mutatóba süt ki a nap.

Már egyre hidegebb van, lassan nyolc óra, menjek haza? De a MOL Színpadon a KFT együttes lép fel. Ezt nem lehet kihagyni. 25 éve a KEK-klubban léptek fel, akkor én is ott voltam. Mindannyian hamvas fiatalok. A zene most is kifogástalan, de változatlan. Előttem generációm tagjai, negyvenes párok buzdulnak, nosztalgiáznak. Egyik szemem sír, a másik nevet, hiszen sok itt a hozzám hasonló korú, az égéstől való félelem alaptalan (meg különben is, van Lydocain, meg a többi), mint kiderült. Jár az agyam, fél Sopron kinn van, talán a nyugdíjasokat kivéve. Sajnos a KFT ugyanazt nyújtja, mint negyedszázada. Akkor élmény volt, most meg csalódás. De minden jó valamire. Laár András zseniális színész, vagy ha jobban tetszik, előadóművész, tehát nyakamban ülő kislányom joggal kérdi: miért visel Besenyő Pista bácsi ilyen hülye frizurát, és miért gitárt tart a kezében és nem kolbászt?

Bevallom, súlyos kérdések ezek, úgyhogy inkább induljunk már haza, mert újra éhesek, és még fáradtak is vagyunk. De a kijárathoz közel, egy újabb emberáradatot leküzdve (ezek is befelé jönnek, mint eddig mindenki), mintha valaki öklözné a gyomromat. Az RTL Music Club sátorába lépünk, a helyhez képest hatalmas a tömeg. A Kistehén Tánczenekar játszik. Jó a zene, szellemes a szöveg. Egy tűt sem lehetne leejteni a koncert helyszínén. Szeretik őket, ebből is látszik, de az intrót inkább olyanoknak ajánlanám, akiknek volt már gyomorfekély-műtétjük, ugyanis kisebb felületen érik majd az ütések.

Hát nagyjából ennyi fért bele ebbe a cikkbe. Való igaz, jó érzés a nosztalgia, de amiről most is meggyőződtem, az igazi, amikor kortárs szól a kortársakhoz. Még az öklöző sátor előtt volt egy DJ-színpad, az Inmedio & Drink Bar. MR HI & VANIS produkálja magát. Nem hiábavaló az igyekezetük, nyolc éves kislányom az üres téren elkezdett táncolni. A szívdobogás ütemére. Nemsokára néhány huszonéves fiú is követte a példáját, amikor pedig eljöttünk, már félig megtelt a tánctér.

A Kerberoszok őrizte kapunál befelé még mindig áramlottak a tizenéves, huszonéves fiatalok. A sok jó élmény hatására azért rájöttem valamire. Nem tudtam én akkor, húszévesen, miért haragszanak rám az öregek, például a negyvenesek, hiszen pénzem, hatalmam már akkor sem volt. Most már tudom. A fontos, hogy én nem haragszom, amiért esetleg egy matuzsálem most negyvenesnek néz, húszéves létemre.

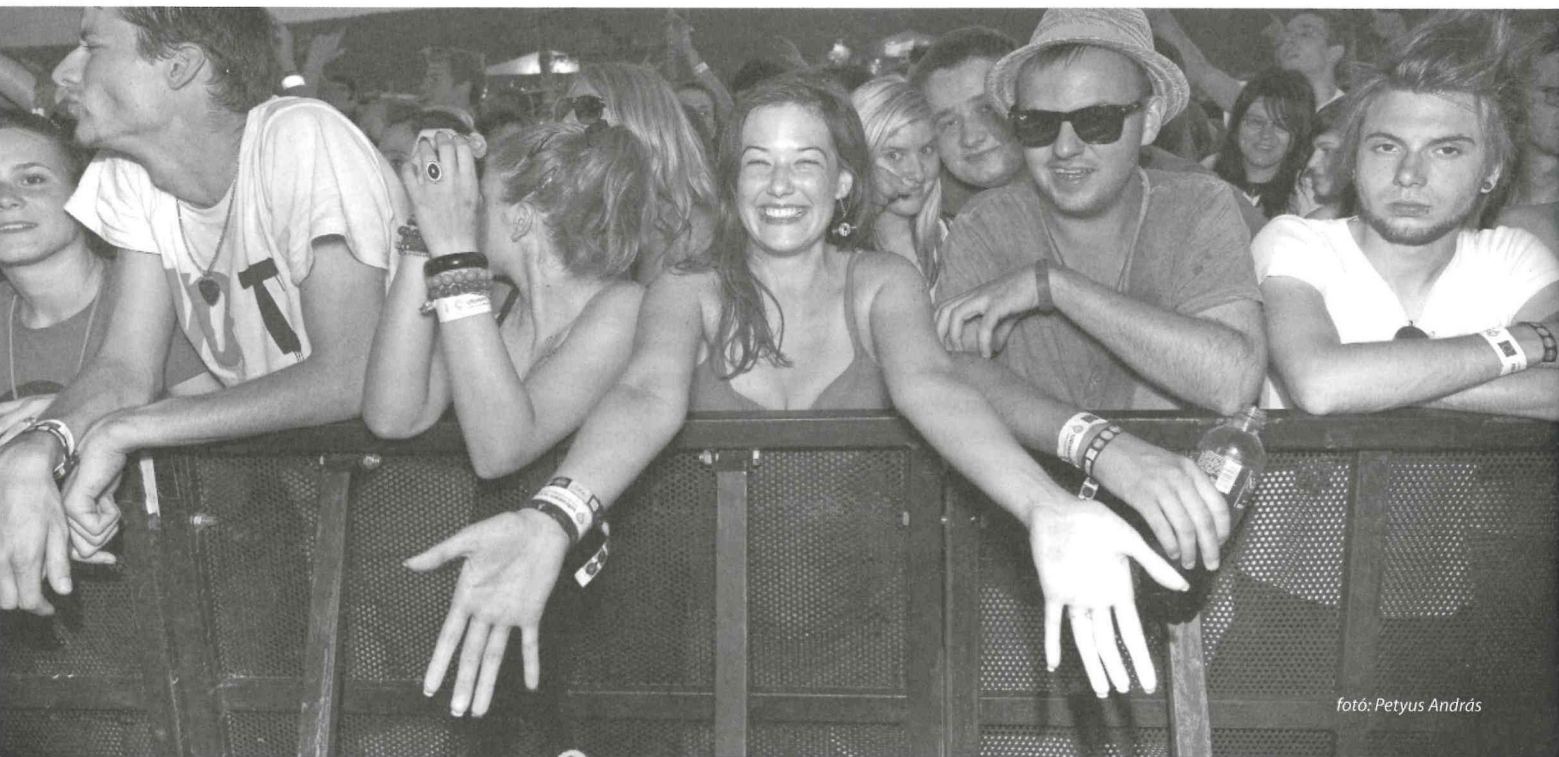

fotó: Petyus András

GÓLYATÁBOR - avagy az első randi az AK-val…

Izgatottság, kíváncsiság, enyhe tanácstalanság a győri városháza előtt… Ezeken már biztosan túl vagy, mire ez az újság a kezedbe került. Megnyugtatlak, ezek a normális érzések most, mint minden első randi előtt.

Első randi, amikor az ember bemutatkozik, elmondja honnan jött, miért jött és szeretne többet megtudni a másikról. Ez a másik most az NYME-AK, annak is a Gólyatábora. Kezdjük is az ismerkedést!

Az első nap alkalmával lehetőséged nyílik egy szűkebb csoport megismerésére – őket a tiéddel azonos színű pólóról fogod felismerni. Ezen az éjszakán velük fogod az utcákat járni a némelyeknek még idegen Győrben. Ez az úgynevezett összemelegedős része a tábornak, a városismereti túra, ahol megismerkedhettek a TK legfontosabb „Wellness-egységeivel", avagy azokkal a helyekkel, ahová betérve ismerős arcokat találsz majd a későbbiekben.

Miután hajnalban visszatérsz szeretett kollégiumunkba, nyugovóra térhetsz egy kiadós (max. 20 perces) alvásra. Reggel ugyanis startolunk a Balcsira, annak rendje s módja szerint. Odaérve kezdődik csak az igazi banzáj. Közös ebéd, vetélkedő, kisebb pihenő, vacsora, csapatépítő tevékenységek, majd egy fergeteges, vérpezsdítő mulatság – ameddig bírjátok.

A harmadik napon dől el a légyott kimenetele, ezért ha lehet, szedd rendbe magad, keresd meg a csapattársaid, és ami a pólódból maradt. Reggeli után egy röpke tájékoztató következik, majd egy frissítő vizes mókázás, felkészülési idő az esti produkcióra, és persze déltől újabb közös étkezés, a már ismerős arcokkal. Délután (jó idő esetén) egy igazi Beach Party következik, majd egy végső erőgyűjtő étkezés. Az éjszaka leszálltával következik a fő attrakció, ahol megmutatjátok majd, hogy a Ti csapatotok a 2011-es Gólyatábor legjobbja. Ezt követően pedig záró buli, ahol már egy emberként szórakozhat Gólya, Zsűri, Szervező és a friss pár: Te és az AK.

Ezek után, kedves Gólya, remélem, legalább 3 (3,5; 4) évig együtt leszünk, hisz ez szerelem első látásra!

Jó szórakozást!

Programterv:

Augusztus 24.
09:00 – 15:00: Érkezés a Cuha úti kollégiumba
15:00 – 16:30: Bemutatkozás
16:30: Indulás a belvárosba
17:30: Közös tánc, éneklés
18:00: Városismereti vetélkedő kezdete, majd buli a Bridge-ben

Augusztus 25.
08:00: Indulás Balatongyörökre
10:00: Szállás elfoglalása, pihenő
12:00 – 13:30: Ebéd
14:00 – 18:00: Vetélkedő
18:00 – 19:00: Készülődés a másnapi előadásra
19:00-20:30: Vacsora
20:30- 22:00: Készülődés a másnapi vetélkedőre
23:00 – Party Dj Ice-szal

Augusztus 26.
08:00 – 09:00: Reggeli
10:00 – 11:00 : Vizes torna
11:00-12:00: Készülődés az esti előadásra
12:00 – 13:30 : Ebéd
14:00 : Indulás a Balatonra
15:00 – 18:00 : Vízi vetélkedő
19:00 – 20:30 : Vacsora
21:00 – Bemutatkozó est
kb. 24:00: Eredményhirdetés
24:00 - : Buli kifulladásig

Augusztus 27.
10:00 – Irány Győr!

Nagy Lívia Anna
NYME-AK – HÖK

NEMZETKÖZI NAGYDÍJAT NYERT A SEK SZÖKŐS NÉPTÁNCEGYÜTTES

(Cikkünk a 12. oldalon)

„KAVINCS” AZ AMI-BAN

A Nyugat-magyarországi Egyetem (NYME) Alkalmazott Művészeti Intézete és a “CSEKK” (egyetemek közötti kooperáció) nemzetközi művészeti workshopot rendezett Sopronban. A hallgatók feladata az volt, hogy fából a kavicsok formavilágát idéző játszótéri elemeket tervezzenek és hozzanak létre. A műveket a Sziget Fesztiválon állítják majd ki kísérleti jelleggel.

Giczi János szakoktató és a „Süni”

Fotók: Hargitai Gábor